

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI KATECHEZĖ APIE ŠV. KOLUMBANĄ	2
KATECHEZĖ APIE IZIDORIŲ SEVILIETĮ	3
KATECHEZĖ APIE MAKSIMĄ IŠPAŽINĖJĄ	5

Bažnyčia Lietuvoje

Pal. Jurgio Matulaičio beatifikacijos metinių minėjimas Marijampolėje	7
Apaštalo Pauliaus metų pradžios išskilmė Vilkaviškio katedroje	9
Vilkaviškio katedros konsekracijos dešimtmečio išskilmės	10
Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena	11

Homilijos

DALIJIMOSI PAŽADAS 18 eilinis sekmadienis (A)	13
TYLOS BALSAS 19 eilinis sekmadienis (A)	14
MARIJOS KELIAS Švč. Mergelės Marijos Ėmimas į dangų (Žolinė)	15
TIKĖJIMO EGZAMINAS 20 eilinis sekmadienis (A)	16
„KUO MANE LAIKOTE?“ 21 eilinis sekmadienis (A)	17

Ganytojų žodis

VILKAVIŠKIO VYSKUPO LAIŠKAS PRADEDANT APAŠTALO PAULIAUS 2000-UOSIUS JUBILIEJINIUS METUS	18
KAIŠIADORIŲ VYSKUPO LAIŠKAS DĖL GYVOJO ROŽINIO MALDOS IR DRAUGIJOS	20

Bažnyčios dokumentai

Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo bendrijų kongregacija VADOVAVIMO TARNYSTĖ IR KLUSNUMAS (Tęsinys)	21
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Pradėti Šventojo Pauliaus metai <i>L'Osservatore Romano</i> dėl komunikacijos klūpant	31
--	----

Benediktas XVI

Katechezė apie šv. Kolumbaną

2008 06 11

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie šventąjį abatą Kolumbaną, garsiausią ankstyvųjų Viduramžių airių. Jį pagrįstai galima vadinti „Europos“ šventuoju, nes jis kaip vienuolis, misionierius bei rašytojas darbavosi įvairiose Vakarų Europos šalyse. Kartu su to meto airiais jis suvokė kultūrinę Europos vienybę. Viename iš jo apie 600 m. parašytų ir popiežiui Grigaliui Didžiajam adresuotų laišku pirmą kartą pavartotas posakis „*totius Europae* – visos Europos“, taikomas šiame žemyne įsitvirtinusiai Bažnyčiai (plg. *Epistula* I, 1).

Kolumbanas gimė 543 m. Leinsterio provincijoje, Pietvakarių Airijoje. Namie išlavintas puikių mokytojų, vedusių jį ligi *artes liberales* studijų, jis vėliau patikėjo save Cluain-Inis bendruomenės Šiaurės Airijoje abato Sinellio vadovavimui; čia galėjo išsamiau pastudijuoti Šventąjį Raštą. Būdamas maždaug dvidešimties metų, įstojo į salos šiaurės rytuose esantį Bangoro vienuolyną, kurio abatas Comgallas buvo savo dorybėmis ir asketiniu griežtumu pagarsėjęs vienuolis. Visiškai sutardamas su abatu, Kolumbanas uoliai pakluso griežtai vienuolyno drausmei ir gyveno melddamasis, praktikuodamas askezę ir studijuodamas. Ten jis buvo išventintas ir į kunigus. Gyvenimas Bangore ir vienuolyno pavyzdys padarė įtaką Kolumbano laipsniškai subrandintai vienuolystės sampratai, kurią jis vėliau visą gyvenimą skleidė.

Sulaukęs penkiasdešimties bei laikydamasis airiams būdingo asketinio *peregrinatio pro Christo*, t. y. „klajonių dėl Kristaus“, idealo, Kolumbanas drauge su dvylika palydovų paliko salą ir persikėlė į Europos žemyną misionieriauti. Turime prisiminti, kad dėl tautų iš Šiaurės ir Rytų migracijos ištisos Kristui jau laimėtos sritys buvo atkritusios į pagonybę. Apie 590 m. šis nedidelis misionierių būrelis pasiekė Bretanės pakrantę. Palankiai priimti Austrazijos (šiandienės Prancūzijos) frankų karaliaus, jie tepaprašė nedidelio nedarbomos žemės rėželio. Jiems buvo atiduota visiškai sugriuvusi, apleista ir mišku užaugusi sena romėnų Annegray tvirtovė. Griežčiausio atsižadėjimo sąlygomis įpratusiems gyventi vienuoliams per kelis mėnesius pavyko griuvėsiuose įrengti eremitoriumą. Tad jų naujosios evangelizacijos veikla prasidėjo pirmiausia nuo liudijimo gyvenimu.

Ėmus vėl dirbti žemę, iš naujo imta kultivuoti ir sielų dirva. Garsas apie šiuos užsienio vienuolius, gyvenančius maldos bei griežtos askezės dvasia, statančius namus ir ariančius žemę, labai greitai pasklido ir ėmė traukti piligrimus ir penitentus. Į vienuolių bendruomenę prašėsi pirmiausia daug jaunų vyrų, trokštančių kartu su jais gyventi šį pavyzdinį, dirvos bei sielų priežiūrą atnaujinantį gyvenimą.

Netrukus teko steigti antrą vienuolyną. Jis buvo įrengtas už kelių kilometrų antikinio termų miesto – Luxeuil griuvėsiuose. Šis vienuolynas vėliau tapo airių vienuoliškosios bei misionieriškosios tradicijos sklaidimo centras Europoje. Trečias vienuolynas iškilo Fontaine, nuo Luxeuil valanda kelio pėsčiomis į šiaurę.

Luxeuil vienuolyne Kolumbanas gyveno beveik dvidešimt metų. Čia šventasis savo sekėjams parašė *Regula monachorum*, kuri laiką Europoje paplitusią labiau negu šventojo Benedikto regula, pateikdamas tobulo vienuolio paveikslą. Tai vienintelė mus pasiekusi airių vienuolių regula. Kaip papildymą Kolumbanas parengė *Regula coenobialis*, nusižengusių vienuolių atžvilgiu taikytiną savotišką baudžiamąjį kodeksą su šiuolaikinei jausenai gana stebinančiomis bausmėmis, kurias galima paaiškinti tik ano meto mąstysena bei aplinka. Kitu garsiu, irgi Luxeuil vienuolyne parašytu, kūriniu *De poenitentiarum misura taxanda* Kolumbanas žemyne įvedė išpažintį bei privačią ir kartotinę atgailą. Dėl santykio tarp nuodėmės sunkumo ir nuodėmklausio paskiriamos atgailos tipo ji buvo vadinama „tarifine“ atgaila.

Šios naujovės sukėlė srities vyskupų nepasitikėjimą, virtusį priešišku Kolumbanui išdrįsus viešai kai kuriuos iš jų papeikti dėl jų dorovinio elgesio. Progą parodyti savo nepasitenkinimą davė diskusija dėl Velykų šventės datos: Airijoje laikytasi rytietiškosios, kitokios negu romiškoji, tradicijos. Airių vienuolis 603 m. buvo pakviestas į Chalon-sur-Saon pasiaiškinti sinode dėl savo su atgaila bei Velykų švente susijusių praktikų. Užuoat pasirodęs sinode, Kolumbanas nusiuntė laišką, kuriame klausimą nureiškina kviesdamas sinodo tėvus aptarti ne tik, jo akimis, menką Velykų datos problemą, „bet ir visas būtinas kanonines normas, kurių – tai daug rimčiau – daug kas nesilaiko“ (plg. *Epistula* II, 1). Gindamas airių tradiciją, sykiu jis parašė laišką popiežiui Bonifacijui IV (plg. *Epistula* III) – kaip ir prieš kelerius metus popiežiui Grigaliui Didžiajam (plg. *Epistula* I).

Nenuolaidus jokiais moraliniais klausimais, Kolumbanas vėliau susikirto su karaliaus dvaru, nes griežtai supeikė karalių Teuderichą dėl svetimavimo. Iš visa to kilo intrigų bei asmeninio, religinio ir politinio pobūdžio manevrų raizginys, 610 m. vainikuotas dekretu,

kuriuo Kolumbanas ir visi airių kilmės vienuoliai buvo išvaryti iš Luxeuil vienuolyno bei galutinai ištremti. Palydėti ligi jūros, jie dvaro sąskaita buvo įlaipinti į Airijon plaukiantį laivą.

Tačiau laivas netoli nuo kranto užplaukė ant sekumos, ir kapitonas, išvelgęs čia dangaus ženklą, atsisakė tęsti kelionę. Iš baimės būti prakeiktas Dievo jis vėl išsodino vienuolius žemyne. Šie, užuot grįžę į Luxeuil, nutarė iš naujo imtis evangelizacijos. Jie sėdo į laivą ir Reino upe leidosi aukštyn. Stabtelėję arti Zūricho ežero esančiame Tuggene, vienuoliai pasuko į Bregenzo sritį, netoli Constanzos ežero, evangelizuoti alemanų.

Tačiau dėl darbu nepalankių politinių aplinkybių Kolumbanas netrukus nutarė kartu su dauguma savo mokinių kirsti Alpes. Pasiliko tik vienas vienuolis, vardu Galas. Iš jo atsiskyrėliško gyvenimo vėliau radosi garsioji Sankt Galleno abatija Šveicarijoje.

Atvykęs į Italiją, Kolumbanas buvo palankiai priimtas langobardų karaliaus dvare, tačiau netrukus susidūrė su dideliais sunkumais: Bažnyčios gyvenimas buvo draskomas tarp langobardų vyravusios arijoniškosios erezijos ir schizmos, didelę Šiaurės Italijos Bažnyčios dalį atskyrusios nuo bendrystės su Romos vyskupu. Kolumbanas autoritetingai šią situaciją įvertino, parašydamas knygelę prieš arijonybę ir laišką Bonifacijui IV, idant jį įtikintų žengti keletą ryžtingų žingsnių vienybės atkūrimo linkme (plg. *Epistula V*). Langobardų karaliui 612 m. ar 613 m. paskyrus žemės sklypą Trebbia slėnyje esančiame Bobbio, Kolumbanas čia įsteigė naują vienuolyną, vėliau tapusį garsiajam Montecassino vienuolynui prilygstančiu kultūros centru. Čia jis ir pabaigė savo dienas – mirė 615 m. lapkričio 23-iają ir šią dieną iki šiandien minimas Romos apeigose.

Šventojo Kolumbano žinios branduolį sudaro ryžtingas raginimas atsiversti ir neprisiršti prie žemiškųjų gėrybių turint prieš akis amžinąjį paveldą. Savo asketiniu gyvenimu ir bekompromisiška laikysena galingųjų korupcijos atžvilgiu jis primena šventąjį Joną Krikštytoją. Tačiau jo griežtumas niekada nėra savitikslis, tai tik priemonė laisvai atsiverti Dievo meilei, visa savo būtimi atitikti iš jo gautąsias dovanas ir šitaip atkurti savyje Dievo paveikslą, sykiu dirbant žemę ir atnaujinant žmonių visuomenę. Cituoju iš jo *Instructiones*: „Deramai naudodamasis Dievo jo sielai dovanotais gebėjimais, žmogus tampa panašus į Dievą. Prisiminkime, kad turime atkurti visas dovanas, įdėtas į mus mūsų pirmapradžiame būvyje. Kelią šia linkme Dievas mums parodė savo įsakymais. Pirmasis iš jų yra mylėti Viešpatį visa širdimi, nes jis pats pirmas mus pamilo pačioje laikų pradžioje, mums pasaulio šviesos dar neišvydus“ (plg. *Instr.* XI).

Šiuos žodžius airių šventasis įkūnijo savo gyvenime. Jis buvo didelės kultūros vyras – parašė taip pat eilėraščių lotynų kalba ir gramatiką – ir pasirodė esąs kupinas malonės dovanų. Jis buvo nenuilstantis vienuolynų statytojas, nenuolaidus atgailos skelbėjas, visomis išgalėmis stiprinęs gimstančios Europos krikščioniškąsias šaknis. Savo dvasine jėga, tikėjimu, meile Dievui ir artimui jis tikrai tapo vienu iš Europos tėvų: jis mums ir šiandien teberodo, kur glūdi šaknys, iš kurių ši mūsų Europa gali vėl atgimti.

Katechezė apie Izidorių Sevilietį

2008 06 18

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie šv. Izidorių Sevilietį: jis buvo jaunesnysis Sevilijos vyskupo Leandro brolis ir didelis popiežiaus Grigaliaus Didžiojo draugas. Šitai pabrėžti svarbu, nes tai leidžia neišleisti iš akių kultūrinio ir dvasinio matmens, būtino norint priartėti prie Izidoriaus asmens supratimo. Jis už daug ką skolingas būtent Leandriui, labai reikiam, uoliam ir griežtam žmogui, sukūrusiam jaunesniam broliui šeimyninę aplinką, paženklintą vienuoliui būdingų asketinių reikalavimų bei darbo ritmo, kokio reikalauja rimtas atsidavimas studijoms. Be to, Leandras pasirūpino viskuo, kas buvo būtina norint tinkamai atsiliiepti į ano meto politines bei socialines aplinkybes. Tais dešimtmečiais į Iberijos pusiasalį įsiveržę vestgotai, barbarai ir arijonai buvo užėmę Romos imperijai anksčiau priklausiusias teritorijas. Jas reikėjo atkariauti *romanitas* ir katalikų tikėjimui. Leandro ir Izidoriaus namuose būta turtingos bibliotekos, kupinos klasikinių pagoniškų bei krikščioniškų veikalų. Todėl Izidoriui, jautusiam potraukį ir vieniems, ir kitiems, prižiūrimam vyresniojo brolio, teko bestudijuojant pasidaryti labai drausmingam, išvalgiam ir mokančiam skirti.

Sevilijos vyskupo namuose gyventa giedroje ir atviroje aplinkoje. Tai liudija kultūriniai ir dvasiniai Izidoriaus interesai, atsispindintys jo kūrinuose, išsiskiriančiuose ir enciklopediniu klasikinės pagonių kultūros pažinimu, ir giliu krikščionių kultūros išmanymu. Taip galima paaiškinti Izidoriaus literatūrinei kūrybai būdingą eklektiškumą, kai nepaprastai lengvai nuo Marcialio peršokama prie Augustino, nuo Cicerono – prie Grigaliaus Didžiojo. Vidinė kova, kurią turėjo pakelti

jaunasis Izidorius, 599 m. tapęs savo brolio įpėdiniu ir perėmęs Sevilijos vyskupo sostą, tikrai nebuvo lengva. Galbūt kaip tik dėl tos nuolatinės kovos su savimi šio didžio rašytojo kūriniuose pasitaiko perdėto voliuntarizmo. Izidorius laikomas paskutiniu Antikai priklausiusiu Bažnyčios tėvu. Praėjus keleriems metams po jo mirties, 636 m. Toledo Susirinkimas (653 m.) jį pavadino „garsiu mūsų amžiaus mokytoju ir garbe Katalikų Bažnyčiai“.

Izidorius neabejotinai buvo aštrių dialektinių priešybių vyras. Savo asmeniniame gyvenime jam irgi teko išgyventi nuolatinį vidinį konfliktą, panašų į tą, kokį patyrė šv. Grigalius Didysis ir šv. Augustinas, – konfliktą tarp troškimo vienatvėje atsiduoti vien Dievo žodžio meditavimui ir meilės broliams, už kurių išganymą jis kaip vyskupas buvo atsakingas, reikalavimo. Turėdamas prieš akis Bažnyčios atsakinguosius, jis, pavyzdžiui, rašo: „Bažnyčios atsakingasis (*vir ecclesiasticus*), viena vertus, pasaulio atžvilgiu turi save kryžiuoti kūno marinimu ir, kita vertus, nusilenkti bažnytinio luomo sprendimui, jei jis kyla iš Dievo valios, nuolankiai imtis vadovauti, net jei jis to ir nenori“ (*Sententiarium liber III*, 33, 1: PL 83, col. 705 B). Šiek tiek toliau priduria: „Dievo vyrai (*sancti viri*) tikrai netrokšta atiduoti save pasaulio reikalams ir dūsauja, kai jiems slėpiningu Dievo planu užkraunama tam tikra atsakomybė... Jie viską daro, kad jos išvengtų, tačiau prisiima, ko norėtų išvengti, ir daro tai, ko nebūtų norėję. Jie įžengia į širdies gelmę ir stengiasi suvokti, ko reikalauja slėpininga Dievo valia. Ir paaiškėjus, kad turi nusilenkti Dievo planui, jie savo širdies sprandą pakiša po dieviškojo sprendimo jungu“ (*Sententiarium liber III*, 33, 3: PL 83, coll. 705–706).

Norint geriau suprasti Izidorių, būtina prisiminti painias jo meto situacijas, apie kurias jau užsiminiau: vaikystėje jam teko patirti tremties kartėlį. Nepaisant to, jis degė troškimu apaštalauti, svaigte svaigo noru prisidėti prie tautos ugdymo – tautos, kuri, vestgotų sosto paveldėtojai Hermenegildui apvaizdos galia atsivertus iš arijonybės į katalikų tikėjimą, galiausiai vėl susivienijo ir politiniu, ir kultūriniu lygmeniu. Vis dėlto nevalia nuvertinti didelio sunkumo tinkamai imtis tokių labai rimtų problemų kaip santykiai su eretikais ir žydais. Ištiesa aibė problemų, kurios ir šiandien labai konkrečiai reiškiasi, ypač turint prieš akis tai, kas vyksta tam tikrose srityse, kur pasitaiko situacijų, itin panašių į vyravusias Iberijos pusiasalyje šeštajame amžiuje. Kultūros išmanymas leido Izidoriui krikščioniškąją naujybę nuolatos lyginti su klasikiniu graikų romėnų paveldu, net jei ir atrodo, kad jis turėjo ne tiek vertingą sintezės dovaną, kiek *colatio*, gebėjimą rinkti, besireiškusį nepaprasta asmenine erudicija, kuri vis dėlto nebuvo tokia tvarkinga, kaip norėtum.

Bet kuriuo atveju stebėtinai jo pastangos neišleisti iš akių to, ką žmogiškasis patyrimas pagimdė jo tėvynės bei viso pasaulio istorijoje. Izidorius nenorėjo prarasti nieko, ką praėjusiais amžiais buvo pasiekęs žmogus, nesvarbu, ar šitai būtų kilę iš pagonių, žydų ar krikščionių. Todėl nestebina, jei jam to siekiant ne visados pavykdavo savo turimas žinias nuplauti, kaip kad jis norėjo, apvalančiu krikščioniškojo tikėjimo vandeniu. Nepaisant to, jo pasiūlymai visada derėjo su katalikų tikėjimu, kurį jis tvirtai palaikė. Aptarinėdamas įvairias teologines problemas, jis parodė suvokias jų daugiasluksniškumą ir net pats dažnai pateikdavo įžvalgių sprendimų, kuriais pripažįstama bei perteikiama visa krikščioniškoji tiesa. Tai amžių tėkmėje tikintiesiems leido dėkingai iki šių dienų naudotis jo apibrėžimais. Reikšmingas pavyzdys mums – Izidoriaus mokymas apie veiklaus ir kontempliatyvaus gyvenimo santykį. Jis rašo: „Besistengiantys pasiekti ramios kontempliacijos pirmiausia turėtų mankštintis veiklaus gyvenimo kovos lauke: tada, nusipurptę nuodėmės atliekas, jie gebės parodyti šviesią širdį, kuri vienintelė leidžia pamatyti Dievą“ (*Differentiarum lib II*, 34, 133: PL 83, col. 91A). Tačiau tikrojo ganytojo realizmas neleidžia nepastebėti tikintiesiems gresiančio pavojaus tapti vieno matmens žmonėmis. Todėl priduria: „Vidurinis kelias, susidedantis iš vienokios ir kitokios gyvenimo formos, paprastai labiau padeda spręsti įtampas, kurias vienos vienintelės gyvenimo formos pasirinkimas dažnai paąstrina, tuo tarpu abiejų formų kaitaliojimas sušvelnina“ (*op. cit.*, 134: ten pat, col. 91B).

Galutinio teisingos gyvenimo krypties patvirtinimo Izidorius ieško Kristaus pavyzdyje tardamas: „Jėzus, Išganytojas, rodė mums veiklaus gyvenimo pavyzdį, dieną mieste darydamas ženklus ir stebuklus, tuo tarpu pasitraukdamas į kalną ir naktį praleisdamas melsdamasis rodė kontempliatyvų gyvenimą“ (*op. cit.*, 134: ten pat). Turėdamas prieš akis šiuos dieviškojo Mokytojo pavyzdžius, Izidorius galėjo užbaigti šitokiu tikslu moraliniu mokymu: „Todėl Dievo tarnas, sekdamas Kristumi, atsideda kontempliacijai neišsižadėdamas veiklaus gyvenimo. Kitaip elgtis būtų neteisinga. Juk kaip Dievą reikia mylėti kontempliacija, taip ir artimą būtina mylėti veikla. Taigi neįmanoma gyventi vienu metu nepraktikuojant ir vienos, ir kitos gyvenimo formos nei mylėti nepatiriant tiek vienos, tiek kitos“ (*op. cit.*, 135: ten pat, col. 91C). Manau, jog į tai sutrauktas gyvenimas, siekiantis ir kontemplanuoti Dievą, kalbėtis su Dievu meldžiantis bei skaitant Šventąjį Raštą, ir veikliai tarnauti žmonių bendruomenei bei artimui. Tokia santrauka ir yra mokymas, didžiojo Sevilijos vyskupo paliekamas šiandienams krikščionims, kurie esame pašaukti liudyti Kristų naujojo tūkstantmečio pradžioje.

Katechezė apie Maksimą Išpažinėją

2008 06 25

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pristatyti jums vieną iš didžiųjų Bažnyčios tėvų, gyvenusį vėlyvojo laikotarpio Rytuose. Tai šv. Maksimas, vienuolis, krikščioniškojoje tradicijoje pelnęs titulą *Confessor* – Išpažinėjas dėl to, kad bebaimiškai, taip pat ir kentėdamas, liudijo savo nepajudinamą tikėjimą į Jėzų Kristų, tikrą Dievą ir tikrą žmogų, pasaulio Išganytoją, jį kaip tokį „išpažino“. Maksimas gimė Viešpaties žemėje maždaug 580 m. Jau jaunystėje buvo patrauktas vienuoliškai gyventi bei studijuoti Šventąjį Raštą, be kita ko, ir Origeno, didžiojo mokytojo, kuriam jau trečiajame amžiuje buvo pavykę įtvirtinti aleksandriškąją egzegetinę tradiciją, kūrinių.

Iš Jeruzalės Maksimas persikėlė į Konstantinopolį, o iš ten dėl barbarų antpuolių pasitraukė į Afriką. Čia jis išsiskyrė kuo didžiausia drąsa ginant tikratikystę. Maksimas nepripažino jokio Kristaus žmogystės susiaurinimo. Tuo metu buvo atsiradusi teorija, kad Kristus turi tik vieną valią – dieviškąją. Norint apginti jo asmens nepakartojamumą, neigta, jog jis turi žmogiškąją valią tikrąja šio žodžio prasme. Iš pirmo žvilgsnio ir tikrai atrodė, jog gerai būtų, kad Kristus turėtų tik vieną valią. Tačiau šventasis Maksimas išsyk suprato, jog šitai sugriautų išganyto slėpinį, kad bevalė žmogystė, bevalis žmogus yra ne tikras, bet amputuotas žmogus.

Žmogus Jėzus Kristus tada nebūtų buvęs tikras žmogus, nebūtų išgyvenęs žmogiškosios būties dramos, kurią kaip tik ir sudaro sunkumas mūsų valią padaryti atitinkančią būties tiesą. Tad šventasis Maksimas labai ryžtingai patvirtina: Šventajame Rašte mums pateikiamas ne amputuotas žmogus, ne žmogus be valios, bet tikrai visavertis žmogus. Dievas Jėzuje Kristuje tikrai prisiėmė visą žmogaus būtį, išskyrus, žinoma, nuodėmę, ir, vadinasi, taip pat žmogiškąją valią.

Taigi, atrodo, aišku: Kristus arba yra žmogus, arba toks nėra. Jei jis žmogus, tai turi ir valią. Tačiau čia kyla problema: ar taip neįpuolama į dualizmą? Ar neįmanoma teigti dviejų visaverčių asmenybių, turinčių protą, valią, jausmus? Kaip galima įveikti dualizmą, išlaikyti žmogiškosios būties visavertiškumą ir drauge išsaugoti asmens Kristuje, kuris nebuvo šizofreniškas, vienybę? Šventasis Maksimas parodo, kad žmogus savo vienybę, savo integralumą, savo vientisumą suranda ne savyje, bet save patį įveikdamas, išeidamas iš savęs

paties. Taip žmogus save suranda, save palikęs, ir Dieve – Kristuje, Dievo Sūnuje.

Aiškinant Įsikūnijimą nevalia amputuoti žmogaus, bet būtina suprasti žmogiškosios būties dinamiką, įgyvendinamą tikrai išeinant iš savęs paties. Tik Dieve surandame save pačius, surandame savo vientisumą ir visavertiškumą. Tada aikštėn iškyla, jog visavertis nėra savyje užsisklendęs žmogus, bet tik tas, kuris atsiveria, palieka save, tampa visavertis ir suranda save Dievo Sūnuje, suranda savo tikrąją žmogystę.

Šventajam Maksimui toks požiūris nėra filosofinė spekuliacija, jis regi jį konkrečiai įgyvendintą konkrečiu Jėzaus gyvenimu, pirmiausia Getsemanės drama. Šioje Jėzaus agonijos, mirties baimės, prieštaravimo tarp žmogiškosios valios nemirti ir dieviškosios valios rinktis mirtį dramoje tikrove tampa visa žmogiškoji drama, mūsų išganyto drama. Šventasis Maksimas sako, o mes žinome, jog tai tiesa: Adomas (o Adomas esame mes patys) manė, jog aukščiausia laisvės viršūnė yra „ne“. Tik tas, kas sako „ne“, yra tikrai laisvas. Norėdamas tikrai įgyvendinti savo laisvę, žmogus turįs tarti Dievui „ne“. Tik tada, jo akimis, jis pagaliau esąs pas save, esąs pasiekęs laisvės viršūnę.

Tokia tendencija buvo būdinga ir žmogiškajai Kristaus prigimčiai. Tačiau Jėzus ją įveikė, nes suvokė, jog „ne“ nėra laisvės maksimumas. Laisvės maksimumas yra „taip“, Dievo valios atitikimas. Žmogus save įgyvendina tik tardamas „taip“. Tik plačiai šiuo žodžiu atsiverdamas, suvienydamas savo valią su Dievo valia, žmogus tampa be galo atviras, tampa „dieviškas“.

Adomas troško būti kaip Dievas, t. y. būti visiškai laisvas. Tačiau užsisklendžiantis savyje žmogus nėra dieviškas, nėra visiškai laisvas. Toks jis tampa iš savęs išeidamas. Jis tampa laisvas tardamas „taip“ – šitai ir yra Getsemanės drama: tebūnie ne kaip aš, bet kaip tu nori. Tikrasis žmogus atsiranda žmogiškąją valią įtraukiant į dieviškąją. Taip esame atperkami.

Šitaip keliais žodžiais nusakėme to, ką norėjo pasakyti šventasis Maksimas, esmę. Matome, kad čia tikrai keliamas klausimas dėl visos žmogiškosios būties. Čia glūdi visas mūsų gyvenimo klausimas.

Šventasis Maksimas jau Afrikoje patyrė sunkumų ginčydamas tokį požiūrį į žmogų ir Dievą. Vėliau jis buvo pakviestas į Romą. 649 m. dalyvavo Laterano Susirinkime, popiežiaus Martyno I sušauktame abejoms valioms Kristuje apginti, sušauktame, beje, nepaklūstant imperatoriaus įsakui, kuriuo šis *pro bono pacis* šį klausimą buvo uždraudęs aptarinėti. Popiežiui Martynui teko

brangiai sumokėti už savo drąsą: nepaisant jo blogos sveikatos, jis buvo suimtas ir pergabentas į Konstantinopolį. Ten, surengus teismo procesą, buvo pasmerktas mirti, tačiau, pakeitus bausmę, galiausiai ištremtas į Krymą, kur 655 m. rugsėjo 16 d. po dvejų ilgų pažeiminimų bei kančių metų ir mirė.

Netrukus, 662 m., atėjo eilė ir Maksimui, kuris irgi priešinosi imperatoriui bei nuolatos tvirtindavo: „Neįmanoma teigti, kad Kristus turėjęs tik vieną valią“ (plg. PG 91, cc. 268–269). Tad Maksimui kartu su dviem jo mokiniais, turėjusiais tokį patį vardą – Anastazijus, teko pakelti, perkopus per aštuoniasdešimt metų, varginantį teismo procesą. Imperatoriaus teismas, apkaltinęs erezija, pasmerkė jį baisiam suluošinimui: jam buvo nukirsta dešinė ranka ir išrautas liežuvis – abu organai, kuriais Maksimas žodžiu ir raštu kovojo su klaidingu mokymu apie vienatinę Kristaus valią. Galiausiai taip suluošintas šventasis vienuolis buvo ištremtas į Kolchidę prie Juodosios jūros, kur, išsekintas patirtų kančių, tų pačių 662 m. rugsėjo 13 d., mirė, sulaukęs 82 metų.

Kalbėdami apie Maksimo gyvenimą, užsiminėme apie jo literatūrinę kūrybą tikratikystei apginti. Pirmiausia rėmėmės *Disputatio cum Pyrrho*, su buvusiu Konstantinopolio patriarchu. Šiame dispute jam pavyko įtikinti priešininką klystant. Pyras labai nuoširdžiai taip užbaigia disputą: „Prašau atleisti man ir mano pirmtakams: prie tokių absurdiškų minčių bei samprotavimų buvome priėję iš neišmanymo. Ir prašau surasti būdų tokioms nesąmonėms panaikinti ir išlaikyti atminimą tų, kurie klydo“ (PG 91, c. 352). Mus pasiekė keli tuzinai svarbių kūrinių, iš kurių išsiskiria vienas reikšmingiausių šventojo Maksimo raštų *Mystagogia*, kuriame gana nuosekliai apibendrinamos jo teologinės mintys.

Šv. Maksimo mąstymas niekada nėra vien teologinis, spekuliatyvus, uždaras: jis visada ieško konkrečios pasaulio bei išganymo tikrovės. Aplinkoje, vertusioje jį kentėti, jis negalėjo ieškoti prieglobsčio grynai teologiniuose-filosofiniuose teiginiuose. Jis turėjo ieškoti gyvenimo prasmės ir klausti: kas aš esu, kas yra pasaulis? Pagal savo paveikslą ir panašumą sukurtam žmogui Dievas patikėjo misiją suvienyti kosmosą. Ir kaip Kristus savyje suvienijo žmogiškąją būtį, lygiai taip Kūrėjas žmoguje suvienijo kosmosą. Jis mums parodė, kaip bendrystėje su Kristumi galime suvienyti kosmosą ir per tai iš tikro pasiekti atpirktąjį pasaulį.

Tokiu įspūdingu, išganingu požiūriu remiasi Hansas Ursas von Balthasaras, vienas didžiausių XX a. teologų. „Iš naujo atradamas“ Maksimo asmenybę, jis jo mąstymą apibūdina vaizdingai skvarbiu „kosminės

liturgijos“ posakiu. Šios iškilmingos liturgijos centre visada lieka Jėzus Kristus, vienintelis pasaulio Išganytojas. Jo išganomojo veikimo, kuriuo galutinai suvienijamas pasaulis, veiksmingumą laiduoja tai, kad jis, nors viskuo ir būdamas Dievas, kartu yra visiškai žmogus, įskaitant žmogaus „energiją“ ir valią.

Maksimo gyvenimas bei mąstymas galingai spindi be galo didžiule drąsa liudijant visą, nesusiaurintą ir neiškreiptą, Kristaus tikrovę. Ir tada aikštėn išskyla, kas tikrai yra žmogus ir kaip turėtume gyventi pagal savo pašaukimą.

Turime gyventi vienybėje su Dievu, idant galėtume susivienyti su savimi ir kosmosu, suteikdami kosmosui ir žmonijai deramą pavidalą. Visuotinis Kristaus „taip“ akivaizdžiai parodo, kaip tinkamai surikiuoti visas kitas vertybes. Prisiminkime šiandien teisėtai ginamas tokias vertybes kaip tolerancija, laisvė, dialogas. Tačiau tolerancija, nemokanti skirti tai, kas gera, nuo to, kas bloga, taptų chaotiška ir save griauanti. Lygiai taip pat laisvė, negerbianti kitų laisvės bei nerandanti mūsų kiekvieno laisvės bendro mato, virstų anarchija ir sugriautų autoritetą. Dialogas, nežinant, dėl ko jis palaikomas, virsta tuščiais plepalais. Visos šios vertybės didelės ir esminės. Tačiau tikrosiomis vertybėmis gali išlikti tik tada, kai turi jas vienijantį ir joms tikro autentiškumo suteikiantį atramos tašką. Šis atramos taškas yra Dievo ir kosmoso sintezė, Kristaus pavidalas, per kurį pažįstame tiesą apie save ir taip sužinome, kaip rikiuoti visas kitas vertybes, kad atsiskleistų jų tikroji reikšmė. Jėzus Kristus yra atramos taškas, apšviečiantis visas kitas vertybes. Būtent tai ir liudija šis didis išpažinėjas. Ir per tai Kristus mums galiausiai parodo, kad kosmosas turi tapti liturgija, Dievo šlove, ir kad garbinimas yra pasaulio tikrojo perkeitimo, tikrojo atnaujinimo pradžia.

Todėl užbaigti norėčiau esmine ištrauka iš šventojo Maksimo kūrinių: „Garbiname vieną Sūnų, taip pat Tėvą ir Šventąją Dvasią, kaip iki visų laikų, taip ir dabar, ir per amžius, ir per laikus po laikų. Amen“ (PG 91, c. 269).

Šventimai

Šiaulių vyskupijoje

Birželio 29 d. Šiaulių Šv. apašt. Petro ir Pauliaus katedroje Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis iššventino: į kunigus – **Algimantą Žibėną, Andrių Valčiuką, Tomą Ūksą, Donatą Klimašauską**, į diakonus – **Vidmantą Kapučinską** ir **Marių Dyglį**. -Š-

Vilkaviškio vyskupijoje

Birželio 29 d. Vilkaviškio katedroje Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila iššventino: į kunigus – **Liną Baltrušaitį** ir **Gediminą Keršį**, į diakonus – **Gintą Grigelevičių** ir **Aurimą Stiklakį**. -V-

Paskyrimai

Šiaulių vyskupijoje

Kun. **Algimantas Žibėnas** paskirtas Šiaulių Šv. apašt. Petro ir Pauliaus katedros vikaru.

Kun. **Andrius Valčiukas** paskirtas Šiaulių Šv. apašt. Petro ir Pauliaus katedros vikaru.

Kun. **Tomas Ūksas** paskirtas Radviliškio parapijos vikaru.

Kun. **Donatas Klimašauskas** paskirtas Kelmės parapijos vikaru.

Kun. **Tadas Rudys** paskirtas Šiaulių vyskupijos Jaunimo, Šeimos ir Katechetikos centrų kapelionu ir Šiaulių Šv. Jurgio parapijos rezidentu.

Kun. **Mindaugas Grigalius** atleistas iš Radviliškio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Pociūnėlių ir Palonų parapijų klebonu.

Baisogalos parapijos klebonas kun. **Aldas Vinclovas** atleistas nuo pareigos aptarnauti Pociūnėlių ir Palonų parapijas.

Kairių ir Kurų parapijų klebonas kun. soc. m. dr. **Saulius Matulis** paskirtas Šiaulių vyskupo generalvikaru.

Pal. Jurgio Matulaičio beatifikacijos metinių minėjimas Marijampolėje

Pal. Jurgiui Matulaičiui skirtos parodos atidarymas

Liepos 5 d. Marijampolės bazilikos kaimynystėje įsikūrusiame Lietuvos prezidento Kazio Griniaus memorialiniame muziejuje buvo atidaryta pal. Jurgiui Matulaičiui skirta paroda. Įžanginį žodį tarė muziejaus direktorius Vytautas Grinius, kuris pasveikino visus susirinkusiuosius ir plačiau pristatyti ekspoziciją pakvietė Šv. arkangelo Mykolo parapijos kleboną kun. Andrių Šidlauską MIC.

Paminėjęs, kad ši paroda yra pernai surengtosios tąsa, klebonas atkreipė dėmesį į jos eksponatus. Tarp jų – beatifikacijos bylos informacinio proceso dokumentai, atskleidžiantys ypatingas pal. Jurgio Matulaičio dorybes, ir knyga, kurioje užfiksuotas jo užtarimu įvykęs stebuklas, pripažintas Bažnyčios. Pasak kun. Andriaus Šidlausko MIC, vertingiausias eksponatas – ant pergamento surašytas popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbtas beatifikacijos dekretas: juo arkivysk. Jurgis Matulaitis pripažintas palaimintuoju ir iškeltas į altorių garbę. Taip pat rodoma ištrauka iš filmo apie 1987 metais Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilikoje vykusį palaimintojo palaikų perkėlimą. Parodoje galima susipažinti su žmonių, patyrusių malonių pal. Jurgio Matulaičio užtarimu, rašytiniais liudijimais.

Parodos atidaryme žodį tarė ir vysk. Juozas Žemaitis MIC, prisiminęs aplinkybes, susijusias su arkivysk. Jurgio Matulaičio palaikų perkėlimu į Marijampolės bazilikos koplyčios altorių 1987 m. Susirinkusius taip pat pasveikino miesto meras Rolandas Jonikaitis. Jis pasidžiaugė, kad ši paroda suteiks daugiau galimybių visuomenei susipažinti su pal. Jurgiu Matulaičiu, kurį galima vadinti ir marijampoliečiu. Renginio pabaigoje muziejaus direktorius Vytautas Grinius padėkojo visiems, padėjusiems rengti parodą: kun. Andriui Šidlauskui MIC, Vitui Buškevičiui, Tomui Kukiui ir kitiems.

Pal. Jurgiui Matulaičiui skirtos parodos atidarymu prasidėjo tradicinis jo beatifikacijos metinių minėjimas, Marijampolėje trukęs visą savaitę. Kadangi prieš savaitę prasidėjo jubiliejiniai 2000-ieji metai nuo apaštalo Pauliaus gimimo, neatsitiktinai šių metų minėjimo šūkiu pasirinkti žodžiai iš arkivysk. Jurgio Matulaičio „Užrašų“: „Tuo keliu, kurį mums šv. Povilas rodo“. Minėjimo metu Marijonų gimnazijoje kasdien buvo rengiamos konferencijos. Pusvalandį prieš pagrindines šv. Mišias pal. Jurgio Matulaičio draugijos nariai iš įvairių vyskupijos vietų bazilikoje, prie Palaimintojo altoriaus, vadovaudavo maldai. Maldą praturtindavo jų asmeninis liudijimas, gilinimasis į pal. Jurgio raštuose sukauptas išvalgas. Po agapės maldininkai vykdavo į palaimintojo tėviškę Lūginėje. Čia savanoriai, Pal. Jurgio Matulaičio draugijos nariai, jiems pasakodavo apie palaimintąjį bei jo mokymą, siedami jį su apaštalo Pauliaus mintimis.

Liepos 6 d.

Pirmosios iškilmų dienos epigrafu pasirinkti pal. Jurgio Matulaičio žodžiai „Visa Katalikų Bažnyčia turi mums rūpėti ir visa žmonija.“ Marijonų gimnazijoje susirinkusiems tikintiesiems šia tema kalbėjo kan. Gracijus Sakalauskas, pasidalijęs išvalgomis apie katalikiškų misijų prasmę, papasakojęs apie marijonų misijas. Lektorius priminė, kad misionieriai iš Europos naujai atrastuose kraštuose susidūrė su kitokia pasaulio, religijos, gyvenimo samprata. Jis

pabrėžė pagarbos įvairioms kultūroms, jų susikalbėjimo svarbą. Kalbėdamas apie marijonų misionierius, lektorius paminėjo kun. Praną Adomaitį MIC (1911–2008), apaštalavusį tremtyje net ir tada, kai jau galėjo grįžti į Lietuvą. Prisimintas ir kunigas, žurnalistas, publicistas, mokytojas Vladas Mažonas MIC (1881–1945), padėjęs pagrindus tolimesnėms misijoms Mandžiūrijoje, vysk. Pranciškus Būčys MIC (1872–1951), siekęs krikščionių vienybės.

Po iškilmingų šv. Mišių Marijampolės bazilikoje tikintieji rinkosi prie pal. Jurgio Matulaičio altoriaus, kur buvo šventinami naujai sudėti votai, skaitomi liudijimai apie jo užtarimu patirtas malones. Po sunkios ligos pasveikęs šiaulietis Jurgis Janušauskas ir pats gyvu žodžiu paliudijo jautęs ir tebejaučias nepaprastą pal. Jurgio Matulaičio globą. Maldininkus maloniai nudžiugino ir susitikimas su misionieriumi kun. Hermanu Šulcu SDB, atvykusiu tiesiai iš prezidentūros, kur jam buvo įteiktas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžius. Misionierių lydėjo keli jo mokiniai iš Ruandos, kurie giesme ir šokiu pagarbino Dievą, kaip yra įpratę tai daryti savo krašte po šv. Komunijos.

Kun. Hermanas Šulcas papasakojo apie misiją Ruandoje, kur praleido 30 metų. Misionierius kalbėjo apie pirmą išpūdį, kurį paliko Ruanda, apie terykščių žmonių nuosirdumą ir paprastumą, jų patiriamas represijas, neigiamą didžiųjų pasaulio valstybių įtaką Afrikos šalių politiniam, ekonominiam ir dvasiniam gyvenimui. Kunigas minėjo, jog 8–9 asmenų dydžio šeimos pajamos per metus tesiekia apie 150 eurų. Kalbėdamas apie savo veiklą, kun. Hermanas Šulcas papasakojo apie pagalbą ligoniams, savo įsteigtą Jaunimo sodybą, progimnaziją. Genocido metu iš 120 Jaunimo sodybos gyventojų gyvų liko 12. Pats misionierius buvo išgelbėtas ir gražintas į Vokietiją, tačiau labai pergyvendamas dėl savo auklėtinių, kuriuos švelniai vadina savo vaikais, vėl sugrižo į Ruandą. Kun. H. Šulcas minėjo, kad represijos nesibaigia ir dabar, žmonės yra įbauginti, Jaunimo sodyboje gyvenantys vaikai bijo išeiti už jos ribų, nes 12 metų ir vyresnius berniukus ir mergaites kareiviai surenka prievarta ir išveža į karo stovyklas. Misionierius prašė prisiminti Ruandos žmones maldose, kad ir jie galėtų gyventi laisvai.

Klebonas Andrius Šidlauskas MIC padėkojo kun. Hermanui Šulcui, o agapės metu įteikė jam šv. Mišių dalyvių surinktas aukas, skirtas jo misijai. Marijonų vienuolyno kiemelyje visus džiugino svečių iš Ruandos šokiai ir dainos, iš kurių vieną jie atliko lietuvių kalba.

Liepos 7 d.

Antroji Pal. Jurgio Matulaičio iškilmių diena buvo skirta Marijos legionui ir Alytaus dekanatui. Gausus būrys maldininkų susirinko Marijonų gimnazijos salėje į kun. Romualdo Dulskio konferenciją. Svečias kvietė susimąstyti apie tai, kas yra žmogus, kas jam savita, būdinga. Lektorius pabrėžė, kad Švč. Mergelė Marija ypatingu būdu parodo, koks yra žmogus. Ji liudija, kad teologinis gyvenimas atitinka mūsų prigimtį, kuriai natūralu turėti tikėjimo įkvėptų ir nušviestų troškimų. Kun. Romualdas Dulskis priminė teologą Romano Gardini, norėjusį parodyti Mariją kaip žmogų, patyrusį daug išbandymų, iš kurių didžiausias, kaip pažymi ir popiežius Jonas Paulius II, – Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus, mirtis. Marija visada liko ištikima Dievui, ji turėtų būti tikėjimo pavyzdys kiekvienam iš mūsų. Baigdamas konferenciją, kun. Romualdas Dulskis pabrėžė, kad nėra lengva būti geru krikščioniu, tačiau žmogus turįs eiti į priekį, kasdien žengti žingsnį tobulesnio santykio su Dievu link ir niekada nesustoti, tarsi jau viskas būtų pasiekta.

Diak. **Vidmantas Kapučinskas** paskirtas sielovadinei praktikai į Radviliškio parapiją.

Diak. **Marius Dyglys** paskirtas sielovadinei praktikai į Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapiją.

–Š–

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Arūnas Simonavičius** atleistas iš Alksnėnų ir Didvyžių parapijų klebono pareigų ir paskirtas Ūdrijos parapijos klebonu.

Kun. **Antanas Kereišis** atleistas iš Liubavo ir Akmenynų parapijų klebono pareigų ir paskirtas Alksnėnų ir Didvyžių parapijų klebonu.

Kun. **Juozas Marčiulionis** atleistas iš Ūdrijos parapijos klebono ir Alytaus Šv. Angelų Sargų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Liubavo ir Akmenynų parapijų klebonu.

Kun. **Artūras Vaškevičius** atleistas iš Vilkaviškio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Alytaus Šv. Angelų Sargų parapijos vikaru.

Kun. **Mindaugas Martinaitis** atleistas iš Prienų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Aleksoto parapijos vikaru.

Kun. **Jonas Jonuška** atleistas iš Vilkaviškio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Prienų parapijos vikaru.

Kun. **Linas Baltrušaitis** paskirtas Vilkaviškio parapijos vikaru.

Kun. **Gediminas Keršys** paskirtas Vilkaviškio parapijos vikaru.

Diak. **Gintas Grigelevičius** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Kazlų Rūdos parapijoje ir koordinuoti Jubiliejinių apaštalo Pauliaus metų renginius Vilkaviškio vyskupijoje.

Diak. **Aurimas Stiklakis** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijoje ir ko-

ordinuoti Jubiliejinių apaštalo Pauliaus metų renginius Vilkaviškio vyskupijoje.

-V-

Kaišiadorių vyskupijoje

Diak. **Vytautas Kirka** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Kaišiadorių parapijoje.

Diak. **Romas Taraila** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Vievio parapijoje.

-Kš-

Apaštalo Pauliaus metų pradžios iškilnė Vilkaviškio katedroje

Birželio 29 d. Vilkaviškio katedroje buvo iškilmingai švenčiama jubiliejinių 2000-ųjų metų nuo apaštalo Pauliaus gimimo pradžia. Į šventę Vilkaviškio katedroje buvo pakviesti atstovai iš visų vyskupijos parapijų. Juos pasveikino vysk. Rimantas Norvila ir dekanas prel. Vytautas Gustaitis. Po to prasidėjo konferencija apie šv. Pauliaus asmenį, jo gyvenimą ir reikšmę mūsų laikų krikščionims. Šia tema kalbėjo Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete dekanas dr. Benas Ulevičius.

Vyskupijos Jaunimo centro referentė Diana Rugienytė ir kunigas Žydrūnas Kulyps pristatė šventajam apaštalui Pauliui skirtą parodą. Vyskupijos Pastoracinis centras yra parengęs du parodos komplektus, kurie nuo šių metų birželio 29 d. iki kitų metų birželio 29 d. keliaus per visas vyskupijos parapijas. Parodą sudaro keturiolika stendų. Juose pristatomas šventojo Pauliaus asmuo ir jo skelbiama žinia. Parodos tekstai, iliustracijos, žemėlapiai vaizdžiai ir įtaigiai kalba apie apaštalo kilmę, aplinką, kurioje jis augo, pirmuosius jo žingsnius ir siekius, atsivertimą kelyje į Damaską, apaštališkąsias keliones, kankinystę. Paroda taip pat supažindina su šv. Pauliaus maldos broožais, jo aprašytomis charizmomis, dvasinės kovos ginklais, himnu meilei, kitomis svarbiomis mintimis.

Vidurdienio šv. Mišias katedroje aukojo per 20 vyskupijos kunigų. Joms vadovavęs vysk. Rimantas Norvila atkreipė

Po konferencijos Pal. Jurgio Matulaičio draugijos nariai prie pal. Jurgio Matulaičio altoriaus Marijampolės bazilikoje pakvietė visus susimąstyti apie meilę Bažnyčiai, kuria degė palaimintasis, atnaujinti pasiryžimą blogi nugalėti gerumu. Šios draugijos nariai iš Alytaus ir Rumbonių liudijo apie malones, patirtas užtariant pal. Jurgiui. Vidurdienio iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, koncelebravo vysk. Juozas Žemaitis MIC, Alytaus dekanato ir kiti svečiai kunigai. Giedojo Alytaus Šv. Angelų Sargų parapijos choras.

Liepos 8 d.

Trečiosios iškilnių dienos tema buvo nusakyta žodžiais iš „Marijonų instrukcijų“: „Tavo širdies maistas tebūna Dievo švelnioji meilė.“ Ši diena buvo skirta socialiniams bei Caritas darbuotojams, taip pat maldininkams iš Aleksoto dekanato.

Konferenciją Marijonų gimnazijos salėje vedė kun. Vaidotas Labašauskas. Nagrinėdamas šią temą, kunigas pastebėjo, jog jei ankstesniais laikais senoliai buvo gerbiami kaip kultūros, tradicijų sergėtojai, tai dabarties pasaulyje, labiau vertinančiame veržlumą bei kaitą, o ne tradicijas ir pastovumą, jie pasijunta nereikalingi. Lektorius pabrėžė, kad senatvė suteikia galimybę peržvelgti savo gyvenimą. Tai laikas, kurį taip pat reikia skirti dvasiniam tobulėjimui, ruošiantis mirčiai ne kaip išnykimui, bet kaip susitikimui su Kūrėju, kuriam yra svarbus ir reikalingas kiekvienas žmogus. Per senus, neįgalius, ligų varginamus žmones Dievas sveikiesiems ir stipriesiems siunčia galimybę daryti gerus darbus. Kun. V. Labašauskas ragino atlaidžiai žiūrėti į tuos, kurie sunkiai išgyvena senatvę, kvietė jiems padėti ir juos mylėti, primindamas, kad žmogus dažnai būna nelaimingas ne todėl, kad jo niekas nemyli, o todėl, kad jis nieko nemylti.

Šv. Mišių koncelebracijai bazilikoje vadovavo vysk. Juozas Žemaitis MIC. Giedojo Aleksoto dekanato Ežerėlio parapijos choras. Per pamokslą kun. V. Labašauskas priminė, kad pal. Jurgio Matulaičio „Užrašuose“ dažnai skamba mintis gelbėti sielas. Jis kvietė tikinčiuosius rūpintis ne tik įvairiais savo ir artimųjų materialiniais, bet ir išganymo reikalais, santykiu su Dievu.

Liepos 9 d.

Ketvirtoji iškilnių diena buvo skirta pedagogams ir švietimo darbuotojams bei maldininkams iš Šakių dekanato. Jos šūkis iš pal. Jurgio Matulaičio „Užrašų“: „Visur Kristų įnešti..., viską prie Kristaus patraukti.“

Konferencijos metu pasidalyti mintimis apie tikėjimą, apie tai, kaip šiandiniame pasaulyje reikėtų kalbėti žmonėms apie Dievą, buvo pakviestas kun. Remigijus Veprauskas. Lektorius pabrėžė, kad protas padeda tikėjimui, jį gilia. Žmogus turi galią tikėti tuo, ko nemato, negirdi. Toji galia leidžia tikėti ir Dievu, o vienas iš instrumentų, padedančių kilti jo link, yra sąvoka ir žodis. Dievas palieka žmonėms laisvę rinktis. Kun. Remigijus Veprauskas pabrėžė, kad pal. Jurgis Matulaitis rinkosi tarp Gėrio, iš kurio kilo pasaulis, ir Gėrio, kuris yra pasaulio tikslas. Tokio pasirinkimo reikėtų mokyti ir mums. Per šv. Mišias bazilikoje giedojo Šakių parapijos choras. Kartu su kitais maldininkais dalyvavo ir gražus būrys vaikų iš Kudirkos Naumiesčio parapijos, šiemet priėmusių pirmąją Komuniją. Homiliją pasakė kun. Remigijus Veprauskas, kuris priminė, kad pal. Jurgis įvairiuose nuo mažų dienų patirtuose sunkumuose stiprybės sėmėsi maldoje, ir kvietė sekti jo pavyzdžiu.

-rs-

Vilkaviškio katedros konsekracijos dešimtmečio iškilmės

Liepos 5 d. Vilkaviškyje pradėtas švęsti katedros konsekracijos dešimtmetis. Valanda prieš vakaro šv. Mišias buvo skirta sakraliajai muzikai: nauja programa pamalonino mišrus choras „Suvalkija“, vadovaujamas Virginijos Junevičienės.

Šv. Mišioms vadovavo vysk. Rimantas Norvila. Jų pradžioje ganytojas pašventino Dievo gailestingumo paveikslą, kurį katedrai sukakties proga padovanojo Gintauto Plečkaičio individuali įmonė „Elektra“. Nuo šiol ši įspūdinga paveikslas pagal Faustinos Kovalskos regėjimą reprodukcija kabės virš tabernakulio. Šv. Mišiose giedojo Kybartų parapijos jaunimas, vadovaujamas ses. Bernadetos Mališkaitės. Jų metu vyskupas Rimantas Norvila kartu su vyskupu emeritu Juozu Žemaičiu MIC suteikė Sutvirtinimo sakramentą 109 Vilkaviškio parapijos tikintiesiems.

Liepos 6-osios, sekmadienio, vidurdienį Vilkaviškio katedros varpai aidėjo ilgiau nei paprastai, kviesdami žmones tęsti bendrą džiaugsmo šventę. Taip katedros konsekracijos dešimties metų jubiliejų pavadino sumos šv. Mišioms vadovavęs vysk. Rimantas Norvila. Jose dalyvavo vyskupai emeritai Juozas Žemaitis MIC ir Juozas Preikšas, per dvidešimt Vilkaviškio dekanato ir kitų parapijų kunigų. Šv. Mišių metu Vilkaviškio katedros chorui talkino Alvito, Bartninkų, Pajevonio, Virbalio ir kitų parapijų choristai.

Per pamokslą vyskupijos ganytojas priminė pirmosios bažnyčios šiame mieste pastatymo, katedros iškilimo, sunaikinimo ir atstatymo istoriją. Vyskupas pabrėžė, jog šis kuklus jubiliejus ypač svarbus ir brangus šventovės atstatymu besirūpinusiems, prie darbų vienaip ar kitaip prisidėjusiems ir per septynerius statybų metus joje savo širdies dalelę palikusiems žmonėms. Prisimenant katedros istoriją, prisiliečiama ir prie krikščionybės raidos šiame krašte istorijos, atsiranda proga pamąstyti apie tikėjimo reikšmę ir malones skirtingų kartų žmonėms.

Po pamokslų ir visuotinės maldos per katedrą nusitiesė ilga atnašų procesija. Katedros konsekracijos dešimtmečio proga dovanų atnešė įvairių profesijų atstovai. Tos dovanos – tai padėka Dievui už gausias malones statybų metais bei jau konsekruotos katedros gyvavimo laikotarpiu. Procesijos pradžioje Vilkaviškio krašto muziejaus atstovai nešė duonos kepalą ir keletą mažų kepalėlių. Šios atnašos simbolizavo, jog žmogus ne vien duona sotus, ir priminė Jėzaus kvietimą maitinti savo gyvenimą Dievo žodžiu. Prekybininkai aukojo komunikantų, banko darbuotojai – šv. Mišių vyno. Indus šv. Mišių vynui ir vandeniui dovanojo šiais metais pirmąją Komuniją priėmusieji vaikai, aliejaus indus – išvakarėse Sutvirtinimo sakramentą priėmę jaunuoliai. Bronzines žvakides aukojo – „Santakos“ redakcijos ir farmacininkų atstovai. Pulpitą šv. Mišių knygai – miesto pedagogai, Krokuvos auksakalių pagamintą šv. Mišių taurę – medikai, glazūra puoštą šv. Mišių taurę – teisėsaugos darbuotojai, stovą velykinei žvakei – parapijos verslininkai, smilkytuvą – Vilkaviškio parapijoje tarnavę kunigai. Vilkaviškiečių Augustaičių šeima paaukojo pačių pasiūtą ir išsiuvinėtą liturginį rūbą – arnotą, laiką tiksliai skaičiuojantys žemdirbiai padovanojo katedrai laikrodį.

Šv. Mišioms pasibaigus prel. Vytautas Gustaitis pranešė malonią žinią: už nuoširdų, geranorišką talkininkavimą parapijos veikloje keliolikai įvairių profesijų ir amžiaus parapijiečių suteikiamas popiežiaus Benedikto XVI apaštališkasis palaiminimas. Šiuos garbingus apdovanojimus parapijiečiams

dėmesį į tai, kuo viso pasaulio tikintiesiems svarbus Tautų apaštalu vadinamas Paulius. Šv. Pauliaus gyvenimo ir minčių pažinimas, pasak vyskupo, turėtų skatinti labiau suvokti savo pašaukimą bei atsakomybę. Tam galėtų pasitarnauti ir piligriminės kelionės Tautų apaštalo takais. Šv. Mišių metu buvo išventinti du nauji Vilkaviškio vyskupijos diakonai ir du kunigai.

Po šv. Mišių ir palaiminimo vysk. Rimantas Norvila kiekvienos parapijos atstovams įteikė Šv. Pauliaus jubiliejinių metų simbolinį ženklą – aliejinę lempele, panašią į tas, kurias naudojo pirmųjų amžių krikščionys. Jos bus uždegamos visose vyskupijos bažnyčiose pagrindinių pamaldų metu. Numatoma, jog parapijose per šiuos metus subręs daug įvairių gražių iniciatyvų: vyks konferencijos, susitikimai, rekolekcijos atskiroms tikinčiųjų grupėms. -bn-

Paminėtos kun. B. Bulikos 20-osios mirties metinės

Birželio 24 d. Jiezne (Prienu r. sav.) buvo paminėtos Kaišiadorių vyskupijos kunigo Broniaus Bulikos 20-osios mirties metinės. Minėjimo programoje dalyvavo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, nemaža tikinčiųjų bei kunigų. Šia proga Jiezno bažnyčioje veikė kun. B. Bulikos rankraščių, knygų ir nuotraukų (saugomų Vyskupijos kurijoje) ekspozicija.

B. Bulika iš tiesų buvo vienas žymiausių Kaišiadorių vyskupijos kunigų – puikus pamoklininkas, rašytojas, vertėjas. Penkerius metus kalėjo Karagandos ir Omsko lageriuose, vėliau darbavosi įvairiose Kaišiadorių vyskupijos parapijose, ėjo vyskupijos kurijos kanclerio pareigas, dažnai rengė rekolekcijas kunigams, seminaristams, pasauliečiams, parašė trilogiją „Kryžiaus keliu“, taip pat „Mintys homilijoms“, „Krikščionių vienybės maldos“, „Meditacijos sąmoningo tikėjimo metams“; paliko daug rankraščių. Aktyviai dalyvavo Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejaus komisijos veikloje. Palaidotas Jiezno parapijos bažnyčios šventoriuje.

-Kš-

Pristatyta kompaktinė plokštelė

Liepos 1 d. Kelmės rajono Žalpių etnografinis ansamblis pristatė savo pirmąją kompaktinę plokštelę „Sveika būk, Panele, cūdais pagarbinta...“. Plokštelėje įrašyta vienuolika Kelmės krašto įvairių žanrų liaudies giesmių – kantiškių. Tradicijoje taip vadinamos giesmės Švč. Mergelės Marijos pamaldumui kelti. Kompaktinę plokštelę Žalpių Šv. Benedikto parapijos giesmininkai skiria Švč. Mergelės Marijos Apsireišimo Šiluvoje 400 metų jubiliejui paminėti. Plokštelę Kelmės kultūros centre pristatė profesorius, etnologijos mokslų habilituotas daktaras Alfonsas Motuzas. Šalia mokslieškų profesoriaus žodžių skambėjo liaudiškos ansamblio giesmės. Dalyvavo, giesmes vertino, sveikinimo žodžius tarė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Kelmės rajono savivaldybės mero pavaduotojas Zenonas Mačernius, Kelmės rajono savivaldybės administracijos kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Algis Krutkevičius, buvęs Žalpių, dabartinis Tytuvėnų klebonas Kęstutis Švabinskas, Kelmės dekanas Arūnas Urbelis bei „Marijos radijo“ direktorius Oskaras Volskis. Kalbėjusieji pabrėžė, kad Žalpių etnografinis ansamblis unikalus liaudišku giedojimu, autentiškumu, specifiniais balsais.

Ansamblio vadovė Danutė Anankaitė kantiškinių giesmių giedojimo pradžią sieja su Kelmėje vykstančiais tradiciniais žemaičių etnomuzikavimo ir liaudies amatų vasaros kursais. Čia susipažinta su „Apeiginį giedojimą“ dėščiusiu profesoriumi Alfonsu Motuzu. Jis ir paskatino Žalpių Šv. Benedikto parapijos giesmininkus giedoti kantiškines giesmes. Dabar ansamblyje 12 narių. Dauguma – pagyvenę, tačiau yra ir jaunimo. Ansamblis gieda ne tik savo parapijos bažnyčioje; pernai dalyvauta Tarptautiniame folkloro festivalyje „Skamba, skamba kankliai“; šiais metais jų giesmėmis iliustruotas mokslinis pranešimas tarptautinės mokslinės konferencijos metu. Lankytasi prezidentūroje, gautas pakvietimas vykti koncertuoti į Austriją. -ir

įteikė vysk. Rimantas Norvila. Katedros konsekracijos 10-mečio ir prelato vardo suteikimo dešimtmečio proga kleboną ir dekaną Vytautą Gustaitį pasveikino parapijos pastoracinė taryba ir dovanavo puošnų arnotą. Daug jėgų ir sveikatos katedros statybai paaukojusį prelatą sveikino kolektyvų, visuomenės atstovai, Europos parlamento narė Laima Andrikienė.

Katedros konsekracijos dešimtmečiui atminti parapijos pastoracinė taryba išleido iliustruotą leidinį. Vilkaviškio krašto muziejus parapijos salėje surengė nuotraukų, kuriose įamžinti svarbiausi šventovės atstatymo momentai ir per dešimtmetį joje vykę renginiai, parodą.

-bn-

Kaišiadorių vyskupijos kunigų diena

2008 m. liepos 3 d. Kaišiadoryse vyko vyskupijos Kunigų diena – nuolatinio ugdymo užsiėmimai. Pirmojoje užsiėmimų dalyje kalbėjo kunigas Žydrūnas Vabuolas, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos naujasis rektorius. Kun. Žydrūno pranešimo tema – „Pašaukimų pastoracija“. Anot jo, pastaruoju metu Europoje kunigų seminarijos tuštėja. Statistika rodo, jog nuo 2003 m. ir Lietuvoje seminaristų sumažėjo dvigubai, tačiau pasaulio mastu jų daugėja. Ypač pagausėjo pašaukimų Lotynų Amerikoje, Afrikoje, Azijoje.

„Kaip galima šią situaciją, ypač mūsų krašte, paveikti?“ – klausė rektorius. Pašaukimas – Dievo ir žmogaus santykių istorija; tuo tarpu mes, kurie šį klausimą svarstome, esame tik tretieji asmenys. „Tačiau ir trečiasis asmuo ar veikėjas yra svarbus“, – sakė rektorius.

Anot Šv. Rašto, Dievas visuomet prabyla pirmas – tai būdinga ir kunigystės pašaukimui. Kun. Žydrūnas paminėjo tris priežastis, dėl kurių Dievas šaukia žmogų į savo tarnystę. Pirma – tiesiog tokia Jo valia; mes jos negalime suprasti, todėl neretai nustembame, kodėl jį (ar juos) pašaukė; tuo tarpu Dievo valią turime priimti ir tiek. Antra, Dievas šaukia ir dėl paties žmogaus gerovės. Kaip liudija Šv. Raštas, Dievas mus myli, todėl pasirūpina tuo, kas mums geriausia, taip veddamas mus į laimę. Ir trečia – Dievas šaukia ir dėl žmonių gerovės, dėl Bažnyčios ir jos narių gerovės. Skaitant Šv. Raštą matyti, kad toks Dievo planas aiškiausiai atsiskleidžia pranašų pašaukime.

O kaip su žmogumi, kuris yra antrasis pašaukimo veikėjas? Anot Šv. Rašto, šia prasme šaukiamas žmogus gali rinktis. Pavyzdžiui, tokia galimybė rinktis akivaizdžiai atspindėta Dievo Motinos ir turtingo jaunuolio gyvenime. Dievas šaukia visuomet, tačiau atsiliepti nelengva, mat egzistuoja nemaža trukdžių, suardančių pašaukimo ryšius. „Jie turbūt daugiausia ir prisideda prie pašaukimų stygiaus“, – sakė rektorius. Jis paminėjo keletą trukdžių. Pavyzdžiui, puikybė: žmogus linkęs manyti, jog jis pats geriausiai žino, kaip pasielgti, koku keliu žengti, o Dievo valia – kvietimas ar žodis – jam neturi jokios reikšmės. Arba nevertumo ir kaltės jausmas prieš Dievą, uždavinio baimė ar per didelė atsakomybė sutrukdo rinktis kunigystės kelią; taip pat būtinybė ko nors atsisakyti, aplinkos pasipriešinimas. Šia proga rektorius papasakojo, kaip jam teko atsiliepti į Viešpaties kvietimą „sek mane“. Apie tai sužinojusi, viena jo giminaitė, atvykusi iš kito Lietuvos krašto, atkalbinėjo, sakydama, kaip sunku šiais laikais kunigams: nieko neuždirba, turi tik sėdėti klebonijoje ir laukti, kol koks žmogelis su litu rankoje ateis...

„Tad ką daryti, kad mūsų aplinka būtų palankesnė pašaukimams“, – klausė rektorius. Labai svarbus šioje situacijoje vadinamasis trečiasis asmuo, šiuo atveju – kunigas. JAV Vyskupų konferencija 2005 m. pristatė pašaukimų programą. Jos tikslas, anot kun. Ž. Vabuolo, buvo dvigubas: atgaivinti turimus pašaukimus ir jų pagalba sukurti palankesnę aplinką naujiems pašaukimams. Taigi pirmiausia reikia pašauktiesiems atnaujinti pašaukimo pojūtį, savo ištikimybę pašaukimui, nes tuomet daug lengviau kviesti ir kitus asmenis patirti šio pašaukimo pilnatvę. Anot rektoriaus, kunigams išties pravartu pasvarstyti, kas paskatino rinktis kunigystę, kokios kliūtys ir baimės buvo patirtos šiame kelyje, kas labiausiai palietė ir stiprino, ką labiausiai vertina ir brangina. Kalbėtojas apgailestavo, kad mūsų krašte, nors kunigų neformaliuose susibūrimuose, pavyzdžiui, kur nors po atlidų pietų, labai dažnai ir daug kalbama apie pastoraciją, tačiau vengiama liudyti – atverti savo asmeninę kunigystės patirtį.

Baigdamas kun. Ž. Vabuolas dar kartą atkreipė kunigų dėmesį į kunigystės pavyzdį ir retoriškai klausė: jei neparodysime, kad šis pašaukimas gražus, kaip galėsime tikėtis, kad kas nors jį rinksis?

Antrojoje užsiėmimų dalyje kalbėjo Jolita Juškevičienė ir Zinaida Pundziūtė, Lietuvos *Caritas* socialinės darbuotojos iš Kauno. Jos kunigams pristatė Lietuvos *Caritas* vykdomą projektą „Pagalba prostitucijos ir prekybos moterimis aukoms“. Pašnekovės gana vaizdžiai ir įtikinamai pasakojo apie nūdienos Lietuvoje vykdomus nusikaltimus prieš jaunas žmones – merginas. Pagrindinės prekybos jaunomis merginomis priežastys – prasta mūsų krašto socialinė padėtis. Pavyzdžiui, kaimuose gausu asocialių šeimų, daug girtaujama, stokojama pinigų ir būtiniausio išsilavinimo, o dėl to ir gebėjimo vertinti situacijas kritiškai. Į tokią padėtį patekę žmonės griebiasi ir už šiaudo. Tokiomis aplinkybėmis jais pasinaudoja nelegalaus – nusikalstamo verslo atstovai. Daugiausia iš Lietuvos išviliojama merginų, gyvenančių asocialiose šeimose, nebaigusių net pagrindinės mokyklos, neturinčių moralinės ir materialinės paramos. Anot pranešėjų, nusikaltėliai, kurie nuolat atnaujina savo veiklos strategiją, puikiai suvokia, kad dėl tokių žmonių niekas nekovo, niekam jie nerūpi, juo labiau kad pastaruoju metu Europos Sąjungoje išnykus vidaus sienoms ir dokumentų niekas nepatikrins... Kaip padėti šiems žmonėms? Anot pranešėjų, nuo 2004 m. Lietuvos *Caritas* vykdomas projektas „Pagalba prostitucijos ir prekybos moterimis aukoms“ įvairiose Lietuvos vietovėse yra padėjęs 400 merginų. Kokia pagalba būtina? Pirmiausia skubi krizinė pagalba: kur eiti, iš ko gyventi; vėliau – psichosocialinė reabilitacija: sutvarkomi asmens dokumentai, teiraujamas, ką norėtų veikti ateityje (mokykla, profesija), padedama įsitvirtinti, žinoma, palaikomas ryšys su šiais žmonėmis ir vėliau... Šis darbas, kaip liudijo pašnekovės, nelengvas, mat nusikaltėliai, išnaudoję merginas, gali keršyti merginoms ir joms padedantiems asmenims, tad daugeliu atvejų nukentėjusias moteris būtina slėpti ir t. t.

Pranešimo pabaigoje kalbėtojos prašė kunigus apie šias grėsmes užsiminti žmonėms, o pastebėjus nukentėjusiųjų – padėti susisiekti su projekto vykdytojais. Kunigams taip pat buvo išdalyti plakatai ir projekto vykdytojų kontaktinė informacija.

Trečiojoje užsiėmimų dalyje Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis pristatė kunigams Kaišiadorių vyskupijos Gyvojo rožinio draugijos įstatus, patvirtintus šių metų liepos 1 d., ir savo laišką vyskupijos tikintiesiems dėl Gyvojo rožinio maldos draugijos. Vyskupas sakė, jog vadovaujantis patvirtintais įstatais Gyvojo rožinio malda turėtų vienyti visas vyskupijos parapijas, paskatinti

Šiluvos Dievo Motinos paveikslu kelionė

Birželio 29 d. Kauno Šv. Juozapo (Vilijampolės) parapijoje Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslu kopija pasitiko ir į bažnyčią iškilminga procesija palydėjo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, svečiai kunigai, parapijos klebonas kun. Jonas Bujokas, vikaras kun. Darius Varnelis, klierikas Tomas Trečiokas, parapijos moterys, merginos, pasipuošusios tautiniais rūbais, vyrai, nešini kryžiumi, bažnyčios vėliavomis, sumos choro giesmininkai. Iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo ir Sutvirtinimo sakramentą teikė arkiv. S. Tamkevičius.

Parapijos tikintieji prie Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslu kopijos melstis ir Švč. Sakramentą adoruoti galėjo iki liepos 6 d. Prie paveikslu meldėsi, giedojo Veršvų vid. mokyklos bendruomenės atstovai. Savo apsilankymu ir malda Eucharistinį Jėzų ir Dievo Motiną pagerbė P. Vileišio vid. mokyklos bendruomenė: administracija, mokytojai, mokiniai. Kasdien pavakare maldai bažnyčioje rinkosi jaunimas, kiekvieną vakarą giedojo sumos choro giesmininkai. -kl-

Keliais žodžiais

Bagotoji. Birželio 15 d. čia švęsti tituliniai Šv. Antano Paduviečio atlidai. Šv. Mišias aukojo VDU KTF dėstytojas teol. dr. kun. Kęstutis Kėvalas, taip pat Kazlų Rūdos parapijos vikaras kun. Romas Budrevičius ir šios parapijos klebonas kun. Juozas Fakėjavas. Per pamokslą kun. K. Kėvalas drąsino žmones labiau gyventi Evangelijos dvasia bei jos skleidžiama viltimi, kurios labai reikia kiekvienam žmogui ir tarpusavio santykiams. Kaip pavyzdį pasitelkdamas šv. Antaną Paduvietį, kun. K. Kėvalas pristatė savotišką Bagotosios parapijos šventėjimo planą. Po Mišių surengta eucharistinė procesija aplink bažnyčią, į kurią aktyviai įsitraukė vaikai, jaunimas, jaunos šeimos. -vg-

tikinčiuosius burtis bendrai maldai, melstis įvairiomis aktualiomis intencijomis, kartu dalyvauti dvasinėse pratybose-rekolekcijose, konferencijose, piligriminėse kelionėse. Išsamesnę informaciją apie Rožinio draugijos struktūrą bei organizaciją pristatė Gyvojo rožinio draugijos dvasios vadovas kunigas Marius Talutis iš Elektrėnų, šioms pareigoms paskirtas šių metų liepos 1 d.

Užsiėmimų pabaigoje kunigams buvo pristatyta informacija apie kaišiadoriečių dalyvavimą jubiliejiniuose Šiluvos ataiduose, taip pat kita aktuali Kurijos informacija.

Užsiėmimai baigėsi, kaip įprasta, pietumis vyskupijos kurijoje su ganytoju. Po pietų kunigai sugiedojo *Plurimos annos* šiemet jubiliejines kunigystės sukaktis švenčiantiems vyskupijos kunigams.

-Kk-

Mirė prel. jubil. Juozas Šeškevičius (1921–2008)

Liepos 4 d. Brazilijoje mirė šiame krašte daugiau nei 50 metų gyvenęs bei darbavęs ir Vilkaviškio vyskupijai priklausęs prel. jubil. Juozas Šeškevičius. Prel. J. Šeškevičius gimė 1921 m. lapkričio 18 d. Višakio Rūdoje, Marijampolės apskrityje. 1946 metais Kemptene (Vokietija) baigė gimnaziją ir įstojo į Freiburgo universitetą, kuriame studijavo filosofiją, psichologiją, istoriją ir

geografiją. Vėliau perėjo į teologijos studijas. Gyvendamas Freiburge, buvo Studentų ateitininkų draugovės pirmininkas ir Moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos narys socialiniams reikalams.

1947 m. pradėjo rašyti. Bendradarbiavo „Ateityje“, „Drauge“, „Mūsų Lietuvoje“, „Eglutėje“ ir kituose leidiniuose. 1950 m. Popiežiškajame šv. Grigaliaus universitete Romoje (Italija) įgijo filosofijos bakalauro, 1954 m. – teologijos licenciato laipsnį. 1953 m. liepos 12 d. Romoje buvo išventintas kunigu.

1954 m. paskirtas San Paulo (Brazilija) Šv. Juozapo parapijos vikaru. Čia pagyvino ir išplėtė moksleivių ateitininkų veiklą, įtraukdamas į ją visų lietuviškų rajonų jaunimą. Rengė jaunimo vakarus su lietuviškais vaidinimais. Pertvarkė lietuvių kalbos pamokas, daug mokytojų pakvietė mokyti be atlyginimo. Organizavo lietuviškas pamokas ir kituose rajonuose. Režisavo kitų autorių ir savo parašytus veikalėlius, įtraukdamas visus lietuviškų pamokų lankytojus. Pastaruoju metu gyveno San Paulo Šv. Pauliaus kunigų namuose.

Prel. jubil. Juozas Šeškevičius buvo pašarvotas Vila Zelina Šv. Juozapo bažnyčioje, kurioje ilgus metus darbovosi. Liepos 5 d. laidotuvių šv. Mišias aukojo San Paulo arkivyskupas kard. Odilo Pedro Schereris. Urną su prel. jubil. Juozo Šeškevičiaus palaikais planuojama vėliau parvežti į Lietuvą.

DALIJIMOSI PAŽADAS

18 eilinis sekmadienis (A)

Iz 55, 1–3; Rom 8, 35.37–39; Mt 14, 13–21

Kas gali mus atskirti nuo Kristaus meilės? Į šį klausimą šventasis Paulius vienprasmiai atsako – niekas (Rom 8, 35.38). Kurie užčiuopė Dievo veikimo ženklus savo gyvenime, supranta šiuos apaštalo žodžius. Kiekvienas savo gyvenime galėtume rasti atitikmenų Pauliaus minimiems suspaudimams, persekiojimams, badui. Kodėl žodžiai, liudijantys Dievo meilės galybę, taip silpnai veikia mūsų kasdienės pastangos? Senojo Testamento tikėjimo šerdis – ištikimybė Dievo įstatymui, nuolat prisimenant, kaip Jahvė išlaisvino išrinktąją tautą iš Egipto nelaisvės. Kas klusniai laikėsi paliepiamo atminti šiuos didžius įvykius, kas išbandymų

metu atsimindavo Dievo darbus, tas ištvėrdavo išbandymo valandą. Eucharistijos metu taip pat girdime paliepiamą: „Tai darykite mano atminimui.“ Darydami, ką mums liepia Viešpats, ne tik atmintyje atnaujiname Velykų įvykį, bet taip pat jame dalyvaujame ir įsitikiname, kad tikrai niekas negali atskirti mūsų nuo Dievo meilės.

Evangelijoje klausomės pasakojimo apie žmones, trokštančius maisto ir gaunančius jo iš paties Dievo rankų. Jėzus nedarė demonstratyvių stebuklų, siekdamas parodyti, kas esąs. Visi jo nuostabūs ženklai buvo reikalingi tiek Jėzaus amžininkams, tiek ir mums.

Jonas Krikštytojas jau nužudytas. Jėzus pasitraukia iš žudiko Erodo valdų ne vengdamas pavojaus. Jo valan-

da dar neatėjusi. Jėzus sujaudintas savo bendraamžio giminaičio, nuolankaus ir ištikimo pirmtako mirties. Jis taip pat suvokia būsimą savo mirtį. Šios mintys kečia norą būti vienuroje. Tačiau atsiskyrus netenka ilgai būti: apie jį netrukus susiburia didžiulė minia.

Jėzaus laikų žmonės buvo įsitikinę, kad ateisiantis Mesijas pakartos Senosios Sandoros tautos pasotinio stebuklą ar net jį pranoks. Žmonėms, gyvenusiems nuolatinio stygiaus sąlygomis, pamaitinimo ženklas buvo nuolatinio Dievo gailėstingumo įvaizdis. Mokiniai nupasakoja minios poreikius, kuriuos Jėzus pažįsta geriau už pasakotojus. Mokinių nuomone, Jėzų reikėjo gražinti iš svajonių į realybę ir priminti jam teisėtus prigimties reikalavimus.

Jėzaus pokalbis su mokiniais labai reikšmingas. Jis juk žino, jog mokiniai turi tik penkis duonos kepalėlius, kurių vos pakaks jiems patiems. Tačiau jis sako: jūs duokite jiems valgyti. Mokiniai turi išmokti, kad kiekvienas sutinkamas vargas ir poreikis yra pirmiausia užduotis jiems patiems. Sutikęs vargstantį privalai pirmiausia pats pasistengti jam padėti ir tik tuomet, kai tavo pagalbos neužtenka, dairytis kitų pagalbininkų.

Čia taip pat matome reikšmingą nepakankamų žmogiškųjų pastangų ir Dievo pertekliaus sugretinimą. Tai, ką gali parūpinti žmogus, yra visuomet per maža. Žmogiškoji antklodė visada per siaura ir per trumpa. Tačiau Jėzus neatstumia šonan menkos žmogiškosios pagalbos. Miniai pamaitinti jis sukuria duonos iš to, ką sunėša mokiniai. Pamaitinus minias, lieka dvylika pintinių likučių. Perteklius yra nuoroda į Dievo darbą. Evangelisto aprašytas duonos padauginimas taip pat primena

Eucharistijos šventimą. Eucharistinio valgymo įvaizdžiu susiejamas Dievo šlovinimas, padėka, žmogaus palaiminimas ir pašventinimas. Deja, daug krikščionių mano išgyvensią be Kristaus duonos ir tik iš tolo žvelgia į Eucharistijos puotą. Kiti stengiasi numalšinti alkį savo ištekliais: filosofija, mokslu, socialine politika.

Duonos padauginimo ženklą galime perskaityti ir kitaip. Tai pasakojimas apie troškimą duoti ir dalijimosi meile dramą. Arba, kitaip sakant, apie nemokėjimą dalytis meile. Šio pasakojimo herojai yra ne išbadėjusi minia, bet Kristaus mokiniai. Mokytojo dialogas su mokiniais persmelktas įtampos tarp Dievo pažado atsiduoti broliams ir žmogiškojo vilties stygiaus. Vieta, kurioje vyksta veiksmas, pasak mokinių, yra „tuščia“. Mokiniai taip pat užsimena apie artėjančią naktį, apie tai, kad jau laikas skirstytis. Tie jų žodžiai alsuoja baime ir nerimu. Kristaus raginimas mokiniais, kad jie patys pamaitintų minią, sukelia tarp jų vien sumaištį. Mokiniai išgyvena troškimą, tačiau drauge ir didžiulę baimę. Dievas kovoja su šėtonu dėl žmogaus vilties.

Kristus mums kalba apie neribotas galimybes dalytis: jo galia įmanoma bet kokia auka. Jėzus mus įspėja apie pralaimėjimo pavojų, jei pasikliautume vien savo jėgomis. Galimybę dalytis ir atsiduoti kitiems galime atimti iš savęs patys. Taip atsitinka tuomet, kai leidžiame baimei nugalėti mumyse esančią viltį: panašiai kaip mokiniai teisinamės baimingu realizmu. Kai imame kliautis vien savo jėgomis ir abejoti ateitimi, atimame Dievui galimybę veikti mumyse ir per mus. Duonos padauginimo pasakojimas yra drauge pažadas, kad dalytis savimi galime neribotai. Prašykime Dievą, kad nepaniekintume jo pažado.

TYLOS BALSAS

19 eilinis sekmadienis (A)

1 Kar 19, 9.11–13; Rom 9, 1–5; Mt 14, 22–33

Pranašui Elijui Dievas apsireiškė ne audra, žemės drebėjimu ar ugnimi, bet „švelnios tylos balsu“. Kartais ir su mūsų gyvenimu būna panašiai kaip su besikeičiančiu oru. Darganotą ir audringą pakeičia gražus ir saulėtas oras. Žmogaus dvasia yra šventovė, ir Dievas ateina į ją ne žemės drebėjimu, ne ugnimi, bet tylos balsu. Mano dvasia yra ta vieta, kur gali reikštis Dievo tylą. Dievas yra tyloje, panašiai kaip ant Horebo kalno, jis panašiai kaip Kristus audringame ežere visa nutildo. Dievo duodama tylą nereiškia atsitraukimo nuo šio pa-

saulio reikalų. Tos tylos nepasieksime vien tik išjungę garsiakalbius ar susiradę gražią vietelę gamtoje. Dievo duodama tylą yra ramybės dovana, kurią Dievas įlieja į žmogaus širdį. Ši tylą reiškiasi darniu gyvenimu su Dievu, gamta, kitu žmogumi ir savimi pačiu.

Tylą ir ramybę neatsiranda be žmogaus bendradarbiavimo. Mums reikia angažuotis patiems, reikia drąsos ir tikėjimo, kad pasitikėtume meile, ją priimtume ir vis iš naujo jos raginami atsilieptume. Šventajam Petriui taip pat reikėjo laiko ir malonės, kad galėtų augti tikėjimu. Dievas gimdo tylą drąsioje ir gebančioje pasitikėti sieloje, kuri, be kita ko, taip pat turi būti kantri savo pačios atžvilgiu.

Audra arba kova su gamtos gaivalais Biblijos kalba reiškia kovą su blogiu. Valtis, kurioje plaukia mokiniai, simboli-zuoja istorijos bangų mėtomą Bažnyčią. Jėzaus atėjimas ežero paviršiumi ir audros nuraminimas yra nuolatinio Kristaus buvimo tarp mūsų ženklas. Jis nuolat budi ir sako: „Drąsos! Tai aš. Nebijokite.“ Irklavimas – tai kova su blogio galybėmis ir žmogiškuoju silpnumu. Mus mėto nuodėmingumo, trapumo ir silpnybės bangos, kurios gali pragaištingai praryti. Kai esame tragiškoje situacijoje ir jaučiame, kad mus skandina blogio bangos, turime šauktis Jėzaus kaip Petras: „Viešpatie, gelbėk mane!“

Jėzus stengėsi išvengti, kad įaudrinta duonos padauginimo stebuklo minia nevirstų politine demonstracija. Siekdamas išvengti klaidingo supratimo Jėzus žmonėms tik nuorodomis leido suprasti esąs Mesijas. Jis taip pat uždraudė mokiniams vadinti jį Mesiju žmonių akivaizdoje. Tačiau žmonės ir be žodžių labai gerai suprato mesijinį duonos padauginimo ženklą. Jėzus stengiasi išsklaidyti minią ir siuncia žmones namo. Jis priverčia mokinius tuoj pat išplaukti valtimi.

Žmonės jį nuvylė, ir jis turi juos nuvilti, nes jie mąsto visiškai skirtingais lygmenimis. Visą krikščionybės istoriją lydi politinio pobūdžio nesusipratimai ir gundymai. Jėzus vėl vienas – Evangelijos pasakojime tai pakartotinai pabrėžiama. Jis kreipiasi į Tėvą: nakties sutemos atskiria nuo pasaulio, o vidinis žvilgsnis nukreipiamas tik į neregimąjį Dievą. Jėzus praleidžia maldoje tris ketvirtadalius nakties.

Mokiniams buvo pasakyta laikytis arti kranto ir vėliau pasiimti į valtį Jėzų. Tačiau Jėzus užtruko, o priešingas vėjas nupūtė valtį į gilumą. Mokiniai išgąstingai suko galvas, kaip galės paimti Jėzų į valtį. Tuomet įvyko tai, ką šie patyrę žvejai atpasakojo žodžiais: Jėzus atėjo pas

juos žengdamas ežero paviršiumi. Tai turėjo būti ypatingas reginys – nusigandę mokiniai pamanė, kad tai šmėkla. Ar ne tokį Jėzų prie palaikio savo gyvenimo laivelio išivaizduoja daugelis žmonių? Žmones gąsdina nesuprantami Jėzaus žodžiai, jų nuomone, su gyvenimo realybe nesiderinantys reikalavimai. Tokiems žmonėms Jėzus neatrodo esąs iš kūno ir kraujo. Jie mano, kad tai šmėkla. Vaizduotė išradingai piešia netikrus Dievo įvaizdžius – šmėklas: reiklaus pedantiško teisėjo, neatleidžiančio nė menkausio netikslumo buhalterio ir daugybę kitų.

Šių šmėklų teisėtai išsigąstame. Gyvasis Jėzus nori mus nuo jų išvaduoti ir sako: „Tai aš. Aš esu kitoks negu jūs mane matote. Jūs matote šmėklas, o aš esu jūsų Išganytojas.“

Jėzus supeikia menką Petro tikėjimą. Tikras tikėjimas yra didis, jis reiškia neribotą pasitikėjimą Dievu. Už tokį tikėjimą Jėzus giria Kafarnaumo šimtininką ir kanaanietę. Jie pagal kilmę nepriklausė žydams, tačiau tikėjimu pranoko išrinktosios tautos atstovus. Menkas tikėjimas yra sumišęs su išskaičiavimu ir abejone. Menkas Petro tikėjimas išgelbėja jį nuo paskendimo, tačiau tai tik pradžia – jam reikia augti. Brandinti tikėjimo dovaną – viso gyvenimo iki mirties užduotis.

Turime išlaikyti viltį ir stengtis įveikti pasitaikančius sunkumus, kad mūsų nepaskandintų blogio bangos, o nuodėmės ir silpnybės nenuslopintų dvasinio gyvenimo. Būtina šauktis Kristaus ir maldauti jo pagalbos. Jei norime, kad jis veiktų mūsų gyvenime, mus vestų, padėtų vaduotis iš blogio, turime visiškai jam atsiduoti. „Kodėl suabejojai, mažatiki?“ – tai Jėzus žodžiai kiekvienam. Be tikėjimo ir pasitikėjimo būsime panašūs į skęstantį Petrą.

MARIJOS KELIAS

Švč. Mergelės Marijos Ėmimas į dangų (Žolinė)
Apr 11, 19a; 12, 1–6a.10ab; 1Kor 15, 20–26; Lk 1, 39–56

Jėzaus žengimas į dangų turi kitą prasmę negu Marijos ėmimas į dangų. Jėzus buvo pažadintas iš numirusiųjų savo Tėvo galia, iškeltas į dangų, tačiau jis taip pat pats turėjo galią pasiimti gyvybę, pats prisikėlė ir pakilo į dangų. Kitaip yra Marijos atveju. Marija, nors būdama Dievo Motina, yra tik kūrinys. Kad ir Dangaus Karalienė, ji yra Dievo vaikas. Tai, kas jai nutinka, įvyksta Dievo galia ir jo malone: Marija paimama į dangų.

Nors Marijos ėmimas į dangų Šventajame Rašte nėra aprašytas, katalikams dėl to nereikia nerimauti. Biblijoje nėra aprašytų daugelio svarbių ir tikrų dalykų. Pavyzdžiui, neparašyta, kiek ir kokios knygos priklauso Biblijai, kiek yra sakramentų ir kokie jie, taip pat daugelio kitų dalykų.

Marijos Ėmimo į dangų iškilmei parengti liturginiai skaitiniai vaizduoja kitus įvykius ir netiesiogiai, palyginimu išreiškia mūsų tikėjimą šiandien švenčiama tiesa. Evangelijos skaitinyje nuskambėjęs Marijos ėjimas per Judėjos kalnyną yra palyginimas apie jos ėmimą į

dangų. Marija meilės vedama skubiai išsiruošia į kelią. Ji kyla virš kalnų į dangaus aukštybes. Mes lydime ją šlovinimo giesmėmis: Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų! Per tave liejasi Dievo šlovė ir gyvybės pilnatvė, palaimintas yra brangiausias tavo iščių vaisius. Dabar tu regi savo Sūnų ir džiaugiesi beribiu motinišku džiaugsmu.

Mes palydime Mariją garbės giesme: laiminga įtikėjusi. Tau buvo ištarti didingi ir nesuvokiami žodžiai, kad nužengus Šventajai Dvasiai pradėsi Sūnų, kad tavo širdį pervers kalavijas, kad tapsi Motina Jonui ir visiems broliams bei seserims. Tu buvai įsitikinusi, kad visi šie žodžiai išsipildys, pasitikėjai šiais pažadais, gyvenai jais, tačiau drauge tau teko dėl to daug iškentėti.

Dievas neparengė Marijai kitokio išganymo kelio negu mums visiems. Ji palaiminta dėl savo tikėjimo. Ir mes galime būti palaiminti tik per tikėjimą, veikiantį meile.

Marijos šlovės giesmė tarsi iš dangaus nušviečia mums atsakymą į kai kuriuos klausimus. Koks yra Dievas? Neturėtume manyti, kad tai žinome. Būtina vis iš naujo to klausti. Koks Marijos Dievo įvaizdis? Viešpaties tarnaitės akivaizdoje Dievas iškyla savo neprilygstama didybe. Jo galiai visa patikėta. Jo vardas, visa jo būtis iki pat vidinių gelmių yra šventa, be jokios dėmės. Su nesuvokiamu gailestingumu jis pasilenkia prie žmonių kartų su savo malonėmis. Jis ištikimas ir patikimas. Tai, ką pažadėjo tėvams, išpildo vaikų vaikams.

Ką daro Dievas? Kaip Marija išgyvena Dievą? Ji savo giesmėje nusako ne tik tai, ką Dievas jai padarė, bet ir ką jis daro visuomet. Dievas maloningai žvelgia į menkus žmones. Jis yra žmogaus Gelbėtojas, jis iš-

vaduoja žmogų iš pragaištingos padėties. Nepagrįsta baimintis, kad Dievas gali mūsų nepastebėti ar praeiti pro šalį. Jis daro didžius dalykus. Jo malonės stebuklai nepalyginami su žmonių pasaulio techninėmis sensacijomis. Savo galinga ranka jis numeta galinguosius iš sostų: galiausiai jie pamato, kas yra tikrasis Viešpats, ir jų puikybė priverstinai subliūkšta.

Kaip atrodo dangus? Čia vėl galime laukti atsakymo tik palyginimo žodžiais ar įvaizdžiais. Tai yra menko žmogaus išaukštinimas. Žmogus iškeliamas ir pranoksta save patį. Dangus yra gėrio pilnatvė. Mes pernelyg pripratę prie žemiško mišinio, kur gėris egzistuoja šalia blogio, turtas – šalia skurdo. Mes įpratę prie pusinių tiesų ir netobulumų. Žmogus negali pasitenkinti vien žemiškąja tikrove. Net ir skelbdamasis esąs ateistas žmogus ilgisi idealo. Idealo troškimą mums atskleidžia šventųjų pavyzdys, jo atspindys yra jauna-tviškas maksimalizmas. Gėrio pilnatvės galima ilgtis tik kaip pažado.

Ėmimas į dangų reiškia, kad Dievas mus taip pat pasiims pas save. Mes taip dažnai pasijuntame esą palikti vieni, jaučiame pagundą manyti, jog Dievas yra tolimas ar net miręs. Danguje nebelieka vietos tokiems įsivaizdavimams. Dievas mums apsireiškia esąs gyvas ir mylintis.

Dangus reiškia žemiškųjų santykių perkeitimą. Mažieji tampa galingi, o galingi – menki, alkstantys tampa turtingi, o turtuoliai paleidžiami tuščiomis. Ką reiškia tokia pervarta? Per tai mums apreiškiami tikroji galia – Dievo visagalybė. Apreiškiami, kad tikrasis turtas – Dievo būtis pilnatvė. Tai parodo, kad iš tikrųjų mus pasotinti gali tik Dievas.

TIKĖJIMO EGZAMINAS

20 eilinis sekmadienis (A)

Iz 56, 1. 6–7; Rom 11, 13–15. 29–32; Mt 15, 21–28

Išgirdę Evangelijos skaitinį galime patirti pagundą piktintis Viešpaties Jėzaus elgesiu dėl to, kad jis taip vangiai reaguoja į kanaanietės prašymą. Sunku išsilaisvinti nuo kylančių klausimų. Nejaugi jis nesuvokia motinos rūpinimosi savo dukros likimu? Norisi pasipiktinus sušukti: taip su žmonėmis nekalbama! Tokiais žodžiais galima žmogų smarkiai įžeisti! Kai kam mintyse iškyla patirtos ar girdėtos nuoskaudos: gal kunigas neišklausęs nekantriai nutraukė kalbą, gal už patarnavimus pa-

reikalavo paaukoti didesnę pinigų sumą. Dažnai tokios istorijos baigiasi apsisprendimu nutraukti santykius su Bažnyčia, piktintis visu pasauliu.

Vis dėlto pabandykime įsivaizduoti, kas dėjosi tos kanaanietės širdyje, kad ji, išgirdusi jai skirtą palyginimą apie šunyčius, pasipiktinusi nenusisuko nuo Jėzaus. Ji turėjo išgyventi atsivertimą. Perkeista širdis suteikia moteriai ryžto stoti priešais Jėzų su visa tiesa apie save, su savo gyvenimo istorija. Jos širdyje sumišusi baimė dėl pagoniškos kilmės ir galimo atmetimo, taip pat motiniškas rūpestis dėl piktosios dvasios varginamos dukrelės. Ji kreipiasi į Jėzų suvokdama savo padėtį ir pasitiki, jog

būsimi išklaudyti. Jėzaus atsakymas, iš pažiūros galėjęs ją sužeisti, iš tikrųjų pakvietė į artimesnę susitikimą. Jis neliko abejingas ryžtingam moters tikėjimo aktui ir įvykdė jos prašymą.

Ši Evangelijos pasakojimą verta prisiminti ypač tuomet, kai juntame pagundą nusigręžti nuo Jėzaus, jaučiamės neverti Dievo meilės ar atleidimo. Moters žodžiai yra pasitikėjimo kupina malda kreipiantis į Tą, kuris mus pažįsta geriau už mus pačius. Toks suvokimas išlaisvina, nes leidžia mums kreiptis į Jėzų paprastai ir pasitikint. Tik tikėjimas Dievo gailestingumu gali išlaikyti, kai esame slegiami savo nevertumo ar kai patiriame kito žmogaus papiktinimą.

Nors Jėzus pasitraukė į pagonių gyvenamas sritis, jo viešoji veikla kol kas pabrėžtinai skirta Izraelio tautai. Pagonių valanda ateis vėliau – apaštalus Jėzus pasiuntė į visą pasaulį. Garsas apie Jėzaus mokymą ir stebuklingą galią jau išplito už jo tėviškės ribų, apie jį pasklido kalbos ir tarp pagonių. Kanaanietė veikiausiai iš anksto, gal net iš Jėzaus mokinių išsiteiravo, kaip dera kreiptis į Mokytoją. Visų laikų prašytojams labai svarbu žinoti, kaip kreiptis į galinguosius, kad būtų patenkinti jų prašymai. Vargas tam, kas apsiriktų ir supainiotų titulus: to padariniai gali būti grėsmingi.

Moteris kreipiasi į Jėzų dviem mesijiniais titulaus: Viešpatie, Dovydo Sūnau. Ji veikiausiai iki galo nesuvokė šių kreipinių, kuriais jai buvo patarta kreiptis, prasmės. Tačiau iš Jėzaus atsakymų ir elgesio ji tolydžio vis geriau suvokė, kas yra jos pašnekovas. Tai, kas iš pradžių tebuvo mandagumo formulė, galiausiai virsta tikėjimo išpažinimu.

Jaudinamai skamba motiniškos meilės tapatinimasis su mylima dukrele. Motina prašo: Viešpatie, pasigailėk manęs, padėk man! Motinos širdis yra visiškai viena su jos kenčiančiu vaiku. Tikinčiam žmogui nuolat kyla klausimai – kodėl Dievas neįvykdo pagrįstų prašymų ar atidėlioja išklaudyti maldas? Netgi maldingas psalmėninkas sušunka: „Viešpatie, kodėl miegi?“ Evangelijos pasakojimas balansuoja ant ribos, kiek gali „atlaikyti“ tikėjimas. Pirmiausia Jėzus apskritai neatsako į vargšės moters prašymą. Jis leidžia jai toliau šaukti. Tik kai tai ima skausmingai varginti mokinius ir jie ne iš meilės, bet iš suirzimo kreipiasi į Jėzų, jis atsainiai, tarsi per petį numeta žodžius: „Aš esu siųstas tik pas pražuvusias Izraelio namų avis.“ Anksčiau moteris šaukė Jėzui už nugaros, o dabar užbėga į priekį ir puola prieš jį ant kelių. Šiuo veiksmu ji priverčia Jėzų sustoti ir klausytis. Čia Jėzus pasako dar skaudžiau skambantį palyginimą: jo stebuklai yra tarsi duona Dievo vaikams – žydams; nedera mėtyti šią gerąją Dievo duoną pagonims, kurie žydų akimis buvo tarsi šunys. Šie žodžiai skamba sunkiai, beveik nesuvokiamai iš Jėzaus lūpų. Tačiau moteris neprieštarauja, ji net patvirtina žeminantį Jėzaus palyginimą, tačiau neatremiama moteriška logika tarsi prispiria Viešpatį prie sienos: Taip, jis teisus, tačiau ji juo labiau teisi! Nors būdama pažeminta, moteris prašo Jėzaus kelių duonos trupinėlių nuo žydų stalo, jų pakaktų jos dukrelei išgydyti. Moters žodžiai priverčia Jėzų su nuostaba ištarti: „Moterie, didis tavo tikėjimas.“ Čia vėl paaiškėja Dievo imtynių su žmogumi prasmė. Dievas atidėlioja ne todėl, kad būtų beširdis ar piktas, jis nori iš žmogaus išgauti jo tikėjimą visa jėga. Kas tuoj pat nusivilia ir pasitraukia iš šių imtynių su Dievu, lieka jo nesupratęs. Išbandymo metu Dievas nori auginti žmogaus tikėjimą. Kanaanietė šį egzaminą išlaikė.

„KUO MANE LAIKOTE?“

21 eilinis sekmadienis (A)

Iz 22, 19–23; Rom 11, 33–36; Mt 16, 13–20

Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų? Jėzaus mokiniams užduotas klausimas ir šiandien sulaukia įvairių atsakymų. Vieniems Jėzus yra tik iškilus dvasinis mokytojas, pranašas, kitiems – ypatingais gebėjimais pasižymėjęs gydytojas. Mes, panašiai kaip ir Jėzaus mokiniai, galėtume išvardyti daugybę visuomenėje paplitusių nuomonių, perpasakoti, kuo Jėzų laiko kiti žmonės. Tačiau Jėzus uždavė mokiniams dar vieną klausimą: „O kuo jūs mane laikote?“ Šis klausimas neleidžia išlikti neu-

traliems. Atsakyti turime iš savo širdies. Šis atsakymas nelengvas, nelengvas jis buvo ir apaštalams. Dažnai jaučiamės panašiai kaip Jėzaus mokiniai. Bendraujame su Viešpačiu maldoje, stengiamės gyventi krikščioniškai, tačiau nesugebame atsakyti į esminį ir pamatinį klausimą: kuo laikau Jėzų? Kodėl? Klausimas apie Kristaus tapatybę yra neatsiejamas nuo klausimo apie mano tapatybę. Dažnai sunku atsakyti, kas esu. Kuo arčiau esu prie Jėzaus, tuo geriau suprantu save patį. Be Kristaus nesuprantu savęs, o jo nesuprantu, jei nesistengiu atsakyti į klausimą, kas esu. Svarbu surasti savo kelią pas Kristų. Atsakymas nebūtinai turi būti ištartas greitai, tačiau jis privalo būti tikras ir pagrįstas.

► Ganytojų žodis

Epizodas Pilypo Cezarėje vyko artėjant Jėzaus mirčiai. Mokiniai buvo praleidę su Mokytoju keletą metų, klausėsi jo mokymo ir matė jo daromus stebuklus. Petras išsako Tėvo apreikštą tiesą apie Mesiją, tačiau tuo toli gražu netampa neklystantis. Netrukus Petras atkalbinės Jėzų nuo kančios ir sulauks griežto Jėzaus pabarimo.

Evangelijos fragmente pirmiausia iškyla Petro figūra. Jis išpažįsta Jėzų kaip gyvojo Dievo Sūnų ir Mesiją. Tokie žodžiai negalėjo kilti iš „kūno ir kraujo“, t. y. iš trapios ir silpnos žmogaus. Tai mus guodžia, nes Petras, nepaisant jo ribotumo ir netobulumo, tapo rinktiniu Dievo įrankiu. Jėzus pavadino Petrą Uola – Bažnyčios pamatu.

Mokinių vardu prabyla Simonas Petras. Jis apibendrina visų tikėjimą žodžiais. Petro atsakymas nėra vien objektyvus teiginys ar apibrėžimas – tai išpažinimas ir pašlovinimas. Simonas Petras ne vien paskelbia, jis taip pat išreiškia savo asmeninę nuostatą.

Verta atkreipti dėmesį į iškilmingą Petro palaiminimo formulę. „Palaimintas tu Simonai, Jonos sūnau.“ Kreipinys pavartojant tėvavardį nurodo ypatingą reikšmingumą. Po to Jėzus pakeičia Simono vardą ir išaiškina jo prasmę. Šventajame Rašte vardo pakeitimas visuomet reiškia misiją, ypatingą pašaukimą Dievo išganymo planuose.

Iš kur mokiniai ir jų būrio vyresnysis Petras žino, kas yra Jėzus? Ne todėl, kad jie ypač mokyti ir protingi žmonės. Kristaus slėpinį suvokti nepakanka žmogiškųjų pažinimo galimybių. Žmogiškojo pažinimo ribas

Jėzus apibūdina „kūnu ir krauju“. Tai parodo, kaip labai žmogaus pažinimas susijęs su jo jutimais. Tik Tėvas danguje gali pažinti, kas yra Jėzus, jis tai apreiškia tik tiems, kurie Jėzų išpažįsta, t. y. Jėzaus mokiniams. Simonui pasakius, kas yra Jėzus, Jėzus pasako, kas yra Simonas. Jėzus yra Kristus, o Simonas yra Petras. Šie abu vardai drauge nusako ir misiją. Kristus iki laikų pabaigos yra Mesijas ir Išganytojas, o Petras – Uola ne vien savo kartai, bet visiems laikams. Šie abu vardai tarpusavyje susiję. Jėzus atsiliepia į Simono išpažinimą savo išpažinimu.

Jėzaus planas yra statyti Bažnyčią. Jo globėjas Juozapas mokė jį statybininko amato. Tačiau dabar Jėzus statys ne iš medžio ar akmenų; jis kurs gyvąją bendruomenę, Bažnyčią. Šioje bendruomenėje Petras ir Petro tarnystė bus kertinis akmuo. Nors žemiškoji tikrovė pavaldi irimo ir mirties dėsniams, Jėzus pažada Bažnyčiai, kad ji nebus sugriauta. Bažnyčiai iš išorės gresia varžymai, persekiojimai, prievarta, iš vidaus – klaidos, aklumas, korupcija, karjerizmas. Bažnyčios viduje „penktoji kolona“ yra dar pavojingesnė negu išorės priešai. Kiekvienu istoriniu laikotarpiu Petro tarnystė turi laiduoti Bažnyčios nesugriaunamumą.

Kristus vaizdžiai nusako Petro užduotį Bažnyčioje. Jam suteikiami dangaus karalystės raktai. Petras nėra naujasis Kristus, bet Kristaus vietininkas Bažnyčioje. Petras gali surišti ir atrišti, uždaryti ir atverti. Petras turi vadovauti Bažnyčiai ne pagal savo įnorius, bet pagal Kristaus valią, nes turės duoti jam apyskaitą.

Vilkaviškio vyskupo laiškas pradėdant apaštalo Pauliaus 2000-uosius jubiliejinius metus

Mieli broliai ir seserys Kristuje,

Popiežius Benediktas XVI paskelbė, jog visoje Bažnyčioje šių metų birželio 28-ąją – apaštalų Petro ir Pauliaus iškilmės išvakarėse – pradėsime Jubiliejinius 2000-sius metus nuo apaštalo Pauliaus gimimo. Juos švęsime ištisus metus – iki 2009-ųjų birželio 29-osios. Šia iniciatyva viso pasaulio tikintiesiems siekiama priminti Tautų apaštalu vadinamą šv. Paulių, kuris yra vienas iš svarbiausių ir uoliausių Kristaus Evangelijos skelbėjų, išskirtinė asmenybė. Siekiama atkreipti dėmesį į ypatingai turtingą jo tikėjimo palikimą, pa-

siekusį mūsų dienas, į jo liudijimą, aktualų ir mūsų laikais.

Pauliaus mokymą, tikėjimo patirtį, misijų keliones mums pristato Naujojo Testamento Apaštalų darbų knyga bei jo laišakai anuometinėms krikščionių bendruomenėms. Iš šių raštų į mus prabyla ne beveidis žmogus, sunkiai atpažįstamas iš 20-ties šimtmečių atstumo, bet gyvybinga, savo vidumi turtinga asmenybė, atsiskleidžianti daugybe jautrių ir įvairių apaštalo išgyvenimų. Nors gyvename visai kitame laikmetyje, vartydami Šventojo Rašto puslapius ir mes artimai susitinkame su gyvo, nepalaužiamo tikėjimo, nepaprasto uolumo žmogumi – Pauliumi iš Tarso.

Pauliaus laiško Romos tikintiesiems pradžioje skaitome: „Visiems Dievo mylimiesiems, esantiems Romoje,

pašauktiesiems šventiesiems: tebūna jums malonė bei ramybė nuo Dievo, mūsų Tėvo, ir Viešpaties Jėzaus Kristaus!“ (*Rom 1, 7*). Tokiu šiltu, brolišku pasveikinimu apaštalas Paulius beveik prieš du tūkstantmečius kreipėsi į Romos miesto krikščionis. Panašiai savo laiškuose jis sveikino ir kitų to meto bendruomenių tikinčiuosius.

Jubiliejinių šv. Pauliaus metų pradžioje ir mes džiugiai priimame šiuos jo pasveikinimo žodžius kartu su visa skelbiama žinia. Juk mes taip pat esame į Naująjį Testamentą sudėtų šio Tautų apaštalo laišku adresuotai. Skaitydami juos, gilinamės į Pauliaus skelbtą Gerąją Naujieną ir kartu su visais Kristaus Bažnyčios nariais gyvename tuo pačiu tikėjimu, kurį jis liudijo.

Šv. Paulius drąsiai skelbė: „Aš nesigėdiju Evangelijos, nes ji yra Dievo galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiajam“ (*Rom 1, 16a*). Šis įsitikinimas Gerosios Naujienos svarba visiems žmonėms skatino apaštalą ją skelbti toli už Izraelio ribų, keliauti šiandieninės Turkijos keliais, kalbėti Atėnų ir Romos gyventojams. Šv. Pauliaus veikla ryškiai parodo, kaip pildosi Jėzaus pažadas, kad Jo mokiniai, gavę Šventosios Dvasios galybę, taps Jo „liudytojais Jeruzalėje ir visoje Judėjoje bei Samarijoje, ir lig pat žemės pakraščiu“ (*Apd 1, 8*).

Šiandien Jėzaus vardas garbinamas visuose žemynuose, ir vis dar yra daug žmonių, kurių Viešpats kaip Gerasis Ganytojas nepalaukia ieškojęs, trokšdamas padovanoti jiems savo meilę, amžinąjį gyvenimą. Jo liudytojai šiandien esame mes, o šv. Paulius visiems laikams ir visiems kraštams išlieka apaštališko uolumo ir išminties pavyzdžiu.

Šio mėnesio pradžioje vykusiame susitikime su kelių Azijos šalių vyskupais popiežius Benediktas XVI pabrėžė, jog šv. Paulius sugebėjo krikščioniškojo tikėjimo esmę išreikšti tokiu būdu, kad ją galėjo įsisavinti ir pagonių bendruomenės. Kaip apaštalo laikais, taip ir mūsų dienomis labai reikia būti ne tik ištikimiems tiesai, gėriui, bet ir atidiems žmonėms, kuriems šiuos dalykus liudijame. Turime gerbti jų talentus ir triūsą, būti dėmesingi jų lūkesčiams ir siekiams, jautrūs jų sielvarams ir žaizdoms. Tiesą yra svarbu skelbti su meile.

Šv. Paulius jautė ir jį pripildžiusią Dievo malonę, ir jo viduje vykstančią kovą. Apaštalas skundėsi: „Aš nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogi, kurio nenoriu“ (*Rom 7, 19*). Kiekvienas iš mūsų taip pat savyje pastebime ir grūdų, ir pelų. Jų yra ir kontrastingoje mūsų aplinkoje, kurioje, pasak popiežiaus Benedikto XVI, greta žmogaus teisių, religijos ir jos praktikavimo laisvės pabrėžimo sutinkame ir bandymus išstumti Dievą iš viešosios erdvės.

Šv. Pauliaus viltis nepajudinamai rėmėsi Dievu, „kuris duoda mums pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų“ (*1 Kor 15, 57*). Apaštalas ir mus drąsina būti tvirtus ir nepajudinamus, ragina vis uoliau dirbti Viešpaties darbą, nes šis triūsas – ne veltui (plg. *1 Kor 15, 58*). Neapaprastai svarbios yra mūsų pastangos tiek dėl asmeninio šventėjimo, tiek ir dėl tikrosios visuomenės pažangos, kuri, kaip pabrėžė popiežius Benediktas XVI, neįmanoma be pažangos žmogaus moralinio ugdymo srityje (plg. *Spe salvi, 22*).

Tikiuosi, kad visiems mums, netgi gyvenantiems toli nuo Tarso, Jeruzalės ir Romos, apaštalo Pauliaus gimimo dviejų tūkstančių metų Jubiliejus bus prasmingas, praturtinantis ir palaimingas metas. Viliuosi, kad jis padės ne tik geriau pažinti Tautų apaštalą, bet ir plačiau atvers mūsų akis, ausis, širdis ir protus Gerąją Naujienai, dėl kurios Kristaus pašauktas Paulius tiek darbavosi, priėmė kankinystę.

Šie Jubiliejiniai metai, pasižymintys ir stipriu ekumeniniu akcentu, kviečia artimesnei bendrystei su kitų Bažnyčių krikščionimis, kuriems apaštalas Paulius taip pat labai brangus. Jo laiškus, sudarančius dalį Naujojo Testamento, visi krikščionys skaito ir gerbia kaip įkvėptą Dievo žodį. Verta prisiminti ir tai, jog Konstantinopolio stačiatikių patriarchas Baltramiejus I savo kalėdiniame laiške pranešė, jog ir jų bendruomenė 2008-uosius metus paskelbė apaštalo Pauliaus metais.

Visoje Bažnyčioje Jubiliejiniais šv. Pauliaus metais ypatingas dėmesys skiriamas ir piligrimystei, padedančiai labiau prisiliesti prie Tautų apaštalo kankinystės, jo misijos. Visų pirma piligriminių kelionių tikslu pristatoma popiežiškoji Šv. Pauliaus bazilika Romoje, anais laikais buvusi už šio miesto sienų, pastatyta ten, kur apaštalas buvo palaidotas, netoli jo kankinystės vietos. Šioje nuostabios architektūros, antroje pagal dydį Romos šventovėje ir šiandien ilsisi šv. Pauliaus palaikai. Maldininkams amžinajame mieste siūloma aplankyti ir kitas su jo tarnyste susijusias vietas. Taip pat piligriminės išvykos rengiamos į šiandieninę Turkiją. Joje, be šv. Pauliaus gimtojo Tarso, yra Efezas, Laodikėja, Antiochija, Kapadokija bei kitos vietos, kur apaštalas keliavo ir skelbė Gerąją Naujieną. Džiugu, kad ir Lietuvos piligrimai kviečiami leistis į maldingas – pažintines keliones apaštalo Pauliaus pėdomis. Keletas tokių piligrimysčių jau organizuojama. Tikimės, kad jų vyks ir daugiau. Susidomėjusius ir išgalinčius kviečiu prisijungti prie šių iniciatyvų.

Jubiliejiniams metams rengėmės taip pat ir Vilkaviškio vyskupijoje. Visas parapijas aplankys paroda, sudaryta specialiai šiemetams ir artimiau supažindinanti su

Tautų apaštalu, jo veikla bei mokymu. Paruošėme keletą vaizdo medžiagos komplektų, kurie kelias kartu su paroda: jie gali būti panaudoti įvairiose bendruomenėse, švietimo, gydymo, socialinėse institucijose. Kiekvienai parapijai skirta ir apie trisdešimt katechezų, susietų su apaštalo mokymu, taip pat Švč. Sakramento adoracijų bei įvairių liturginių laikotarpių bendruomeninių maldų tekstų.

Visa tai parengti buvo nemažas darbas. Džiaugiuosi, kad ši medžiaga paruošta daugiausia Vilkaviškio vyskupijos kunigų, vienuolių, pasauliečių bendradarbių pastangomis. Nuoširdžiai dėkoju už jų geranorišką triūsą.

Viena iš svarbių Jubiliejinių apaštalo Pauliaus metų iniciatyvų yra šių metų iškilmingas atidarymas Vilkaviškio katedroje birželio 29 dieną, dalyvaujant visų vyskupijos parapijų atstovams. Šios iškilmės metu kiekvienai parapijai bus įteiktas simbolinis Jubiliejinių metų ženklas – aliejinė lempelė, panaši į tas, kurias naudojo pirmųjų amžių krikščionys. Degdamos visose

vyskupijos bažnyčiose svarbiausių pamaldų metu jos tikintiesiems primins apaštalo Pauliaus Jubiliejų.

Tikimės, jog parapijos subrandins ir daug kitų iniciatyvų: pagal apaštalo Pauliaus mintis organizuos rekolekcijas atskiroms tikinčiųjų grupėms, taip pat – konferencijas, parapijų misijas.

Mielieji, pasitikime ir priimkime šiuos Jubiliejinius dutūkstantuosius apaštalo Pauliaus metus su dėkingumu, atvirumu ir geranoriškumu. Įsijunkime į šių metų sielovadines, studijų, rekolekcijų, ekumenines iniciatyvas savo vyskupijoje, parapijoje, tikėjimo bendruomenėje. Taip jie mums neabejotinai taps ypatingos Dievo malonės laiku. Išgirskime šv. Pauliaus raginimą: „Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena!“ (2 Kor 6, 2b).

Rimantas Norvila
Vilkaviškio vyskupas

Kaišiadorių vyskupo laiškas dėl Gyvojo rožinio maldos ir draugijos

2008 07 01

Mieli Kaišiadorių vyskupijos tikintieji,

Šiais metais Katalikų Bažnyčia Lietuvoje švenčia Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Kaišiadorių vyskupijoje šiemet taip pat minėsime Pivašiūnų Mergelės Marijos Nuliūdusiųjų Paguodos stebuklingojo paveikslų vainikavimo 20-ties metų sukaktį. Marijos Apsireiškimo jubiliejų Kaišiadorių vyskupijos tikintieji kviečiami drauge švęsti rugsėjo 8 d. Šiluvoje, o Pivašiūnų paveikslų vainikavimo sukaktį – per Žolinės atlydus Pivašiūnuose, rugpjūčio 15–22 d.

Norėtumėte, kad šių sukakčių šventimas mus suvestų ne tik į Šiluvą ar Pivašiūnus, bet kad turėtų ilgalaikį atgarsį mūsų parapijose, šeimose, bendruomenėse. Šioms svarbioms sukaktims įprasminti raginu Kaišiadorių vyskupijoje atgaivinti Gyvojo rožinio maldos draugiją. Ši draugija, veikianti nuo pat vyskupijos įkūrimo pradžios, teigė naują veiklos impulsą, kad kuo plačiau ir kuo glaudžiau vienytų įvairaus amžiaus tikinčiuosius, nebijančius išpareigoti maldos tarnystei. Trokštu, kad šios draugijos nariai nepasitenkintų tik individualiu maldos kalbėjimu, bet kad rengtų ben-

drus susitikimus parapijose, dekanatuose, vyskupijoje ar net tarp vyskupijų. Kad būtų glaudesnis bažnytinių bendruomenių narių tarpusavio dvasinis ryšys, į Gyvojo rožinio draugiją kviečiu įstoti aktyviuosius parapijos narius, kurie jau dalyvauja *Caritas* veikloje, gieda choruose, patarnauja šv. Mišiose, rengia procesijas, lanko ligonius, dirbaujami katechezės srityje. Rožinio maldos teikiama dvasinė bendrystė priklausant šiai draugijai tevienija ir globos namų gyventojus. Taip pat raginu sutuoktinius bendrai kalbėti Rožinį, nes kaip daugelis yra patyrę, ši malda stiprina šeimos narių meilės ryšius ir padeda siekti šventumo pašaukime šeimai.

Draugijos atnaujinimo darbe mums pamokančiu pavyzdžiu yra Panevėžio vyskupijos Gyvojo rožinio brolija, kurios nariai drauge meldžiasi, rengia piligrimines keliones, leidžia laikraštėlį, kartu susirinkę krikščioniška dvasia linksminasi. Nepamirštamus įspūdžius paliko jų bendra malda Rožinio slėpinių kelyje Guronių kaime, kardinolo Vincento Sladkevičiaus tėviškėje. Šiais metais Panevėžio vyskupijos Gyvojo rožinio brolijos nariai dalyvaus Žolinės atlyduose Pivašiūnuose rugpjūčio 16 dieną. Drauge su panevėžiečiais tą dieną į atlydus Pivašiūnuose kviečiu ir jus, mieli Kaišiadorių vyskupijos rožinio maldos mylėtojai ir Marijos Legiono nariai. Liudijimai ir bendra malda sustiprins mus ir pagelbės atnaujinti šios draugijos veiklą.

Kad Draugijos veikla mūsų vyskupijoje būtų geriau organizuota, yra parengti ir patvirtinti Kaišiadorių vyskupijos Gyvojo rožinio draugijos įstatai bei paskirtas vyskupijos Gyvojo rožinio draugijos kapelionas. Pabrėžiant įsipareigojimo melstis svarbą, draugijos įstatuose numatyta, kad kiekvienas narys pasižadėtų kalbėti numatyta Rožinio slėpinį. Taip pat raginu Gyvojo rožinio narius melstis prašant malonės, kad (buvęs) mūsų vyskupijos ganytojas Dievo tarnas arkivyskupas Teofilius Matulionis būtų paskelbtas palaimintuoju. Jau baigta jo šventumo pripažinimo byla vyskupijoje ir pristatyta Šventųjų skelbimo kongregacijai Vatikane.

Mielieji, šiandien, kaip niekada, mums svarbu jungtis į maldos draugijas, nes tik taip galime kovoti su visur

besiskverbiančiu susvetimėjimu ir gyvo krikščioniško tikėjimo praradimu. Prisiminkime Kristaus žodžius: „Jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks. Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“ (Mt 18, 19–20). Gyvojo rožinio draugijoje mes tikrai susitariame kartu melsti malonių, kurių reikia mūsų vyskupijai, kraštui ir visuotinei Bažnyčiai.

Pavedu šią iniciatyvą Šventosios Šeimos ir mūsų vyskupijos globėjo šv. Juozapo globai bei visus Jus laiminu.

Kaišiadorių vyskupas
J. Matulaitis

Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo bendrijų kongregacija

VADOVAVIMO TARNYSTĖ IR KLUSNUMAS

Faciem tuam, Domine, requiram

Instrukcija

(*Tęsinys. Pradžia Nr. 12*)

ANTROJI DALIS

VADOVAVIMAS IR KLUSNUMAS BROLIŠKAJAME GYVENIME

„Turite vienintelį Mokytoją, o jūs visi esate broliai“ (Mt 23, 8)

Naujas įsakymas

16. Visiems ieškantiems Dievo greta įsakymo: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu“ dar duotas antras, į pirmąjį panašus įsakymas: „Mylėk savo artimą kaip save patį“ (Mt 22, 37–39). Tad Viešpats Jėzus priduria: mylėkite vienas kitą, „kaip aš jus mylėjau“, nes iš tos meilės „visi pažins, kad esate mano mokiniai“ (Jn 13, 34–35). Statydinti brolišką bendruomenę yra viena iš pamatinių pašvęstojo gyvenimo užduočių, kurią bendruomenės nariai pašaukti visomis išgalėmis vykdyti, akinami tos pačios Viešpaties jų širdyse išlietos meilės. Broliškas gyvenimas

bendruomenėje išties yra esminis vienuoliškojo gyvenimo elementas, iškalbingas ženklas, liudijantis Dievo karalystės artumo humanizuojantį poveikį.

Jei tiesa, kad be broliškos meilės nėra reikšmingos bendruomenės, lygiai taip pat tiesa ir tai, jog teisingas požiūris į klusnumą bei vadovavimą gali veiksmingai padėti įgyvendinti meilės įsakymą kasdieniame gyvenime, pirmiausia tada, kai iškyla santykio tarp asmens ir bendruomenės problemų.

Vyresnybė bendruomenės labui, bendruomenė Dievo karalystės labui

17. „Visi, vedami Dievo Dvasios, yra Dievo vaikai“ (Rom 8, 14): visi esame broliai ir seserys todėl, kad Dievas yra Tėvas, savo Dvasia vadovaujantis brolių ir seserų bendruomenei bei darantis juos panašius į savo Sūnų.

Tokiam planui taip pat tarnauja vyresnybė. Vyresnieji vienybėje su jiems patikėtais asmenimis pašaukti statydinti Kristuje brolišką bendruomenę, kurioje būtų ieškoma Dievo ir jis būtų už viską labiau mylimas siekiant įgyvendinti Dievo atperkamąjį planą (46). Todėl vyresnybė tarnauja bendruomenei kaip tarnavo Viešpats Kristus, numazgojęs savo mokiniams kojas, idant bendruomenė savo ruožtu tarnautų Dievo karalystei (plg. Jn 13, 1–17). Vadovauti broliams ar seserims reiškia jiems tarnauti, vadovaujantis pavyzdžiu to, kuris savo gyvybę atidavė „kaip išpirką už daugelį“ (Mk 10, 45), idant jie galėtų gyventi.

Tiktai tada, kai vyresnieji patys gyvena klusnumo Kristaus dvasia ir nuoširdžiai laikosi regulos, bendruomenės nariai gali suprasti, kad jų klusnumas vyresniajam ne tik neprieštarauja Dievo vaikų laisvei, bet ir padeda jiems bręsti darantis panašiams į Tėvui paklūstantį Kristų (47).

Paklūstant į vienybę vedančiai Dvasiai

18. Dievas vienu ir tuo pačiu pašaukimu subūrė bendruomenės ar instituto narius (plg. *Kol 3, 15*); juos ir toliau veda vienas ir tas pats troškimas ieškoti Dievo. Tad „bendruomeninis gyvenimas yra Bažnyčia ir pasauliui skirtas ypatingas ženklas ryšio, kuris randasi iš to paties pašaukimo ir bendro noro jam paklusti, nepaisant rasės ir kilmės, kalbos ir kultūros skirtumų. Priešingai nesantaikos ir susiskaldymo dvasiai, vadovavimas ir klusnumas švyti kaip nepakartojamos iš Dievo kilusios tėvystės, iš dvasios kilusios brolybės, vidinės laisvės tų, kurie, nepaisydami žmoniškų Dievui atstovaujančiųjų ribotumų, Juo pasitiki, ženklas“ (48).

Dvasia atveria kiekvieną Dievo karalystei, išlaikydama dovanų ir vaidmenų įvairovę (plg. *1 Kor 12, 11*). Klusnumas Dvasios veikimui leidžia bendruomenei vieningai liudyti jos buvimą čia ir dabar, daro visus žingsnius kupinus džiaugsmo (plg. *Ps 37, 23*) ir tampa broliško gyvenimo, kai visi, nepaisydami skirtingų užduočių, paklūsta, pagrindu. Dievo valios ieškojimas ir pasirengimas ją vykdyti yra dvasinis cementas, apsaugantis grupę nuo fragmentacijos, galinčios kilti iš didelės skirtingų asmenų įvairovės, stokojančios vienijančio Prado.

Siekiant bendrystės dvasingumo ir bendruomeninio šventumo

19. Per pastaruosius kelerius metus atnaujinta antropologijos samprata dar labiau išryškino santykio matmens, būdingo žmogiškajai būtybei, svarbą. Tokia samprata, daugiausia besiremianti iš Rašto išnyrančiu žmogaus asmens paveikslu, neabejotinai prisidėjo prie suvokimo, kokie turėtų būti santykiai vienuoliškosios bendruomenės viduje, daugiau dėmesio skirdama atvirumui kitam vertybei, įvairovės lydimam santykio vaisingumui bei iš to kylančiam kiekvieno praturtinimui.

Tokia santykių pabrėžianti antropologija taip pat padarė bent netiesioginę įtaką, kaip neseniai priminėme, *bendrystės dvasingumui* ir prisidėjo prie *misijos* sąvokos atnaujinimo, dabar misiją laikant bendra visų Dievo tautos narių pareiga, vykdytina bendradarbiaujant bei imantis bendros atsakomybės. *Bendrystės dvasingumas* išnyra prieš akis kaip dvasinė Bažnyčios aplinka trečiojo tūkstantmečio pradžioje ir todėl kaip veikliai įgyvendintina pavyzdinė pašvęstojo gyvenimo visais lygmenimis

mis užduotis. Tai pagrindinis kelias, vedantis į tikėjimo ir krikščioniškojo liudijimo paženklinto gyvenimo ateitį. Jis neišvengiamai remiasi Eucharistijos slėpiniu, visada laikytu pamatiškesniu, nes „Eucharistija steigia Bažnyčios egzistenciją ir veiklą“ bei „atsiskleidžia kaip bendrystės slėpinys pačios Bažnyčios pradmenyse“ (49).

Šventumas ir misija susiję su bendruomene, nes joje ir per ją tarp mūsų yra pats Viešpats (50), darydamas ją šventą ir pašventindamas santykius. Argi Jėzus nepažadėjo būti ten, kur du ar trys susirenka jo vardu (plg. *Mt 18, 20*)? Tad broliai ir seserys tampa Jėzaus ir susitikimo su Dievu sakramentais, konkrečia galimybe gyventi abipusės meilės įsakymu. Šitai šventumo kelias virsta keliu, kuriuo drauge žengia visi bendruomenės nariai, ne vien individo keliu, bet vis labiau bendruomenine patirtimi, kai visi vienas kitą priima, vienas su kitu dalijasi dovanomis, pirmiausia meilės, atleidimo ir broliško pataisymo dovanomis, kartu ieško kupino malonės bei gailestingumo Viešpaties valios, noriai nešioja vienas kito naštas.

Šiandienės kultūros aplinkoje bendruomeninis šventumas yra įtikinamas liudijimas, galbūt net dar paveikesnis negu individualus: juo aiškiai iškeliamas amžinoji vienybės vertybė, Viešpaties Jėzaus palikta dovana. Tai tampa ypač akivaizdu tarptautinėse ir tarpkultūrinėse bendruomenėse, reikalaujančiose aukšto lygio svetingumo ir dialogo.

Vyresnybės įtaka bendruomenės augimui

20. Bendruomenės augimas yra „tvarkingos“ gailestingosios meilės vaisius. Todėl „būtina, kad kiekvieno instituto teisėje būtų kuo tiksliau nustatyta atitinkama bendruomenės kompetencija, įvairios tarybos, atsakingieji už sektorius ir vyresnieji. Aiškumo šioje srityje stoka yra painiavos bei nesantaikos šaltinis. *Bendruomeniniuose projektuose*, kuriais galima padėti pagyvinti dalyvavimą bendruomenės gyvenime bei jos misijoje, irgi reikėtų, laikantis Konstitucijos, aiškiai apibrėžti vadovaujančiųjų vaidmenį bei kompetenciją“ (51).

Šiuo lygmeniu vyresnybė puoselėja brolišką gyvenimą klausymosi ir dialogo tarnystėje, stengdamasi kurti dalijimuisi bei bendrai atsakomybei palankią aplinką, akindama visus dalytis visų rūpesčiais, subalansuotu tarnavimu individui ir bendruomenei, skatindama išvalgą ir brolišką klusumą.

a) Klausymosi tarnystė

Nuo vadovavimo neatsiejamas vyresnybės noras jai Viešpaties patikėtųjų klausymasis (52). Šv. Benediktas primygtinai pabrėžia: „Tesukviečia abatas visą bendruo-

menę“; „visi turi būti šaukiami į pasitarimą, nes dažnai jaunesniems Viešpats atskleidžia tai, kas geriau“ (53).

Klausymasis yra viena iš pagrindinių vyresniojo tarnybų; jis tam visada turi rasti laiko, pirmiausia tiems, kurie jaučiausi atskirti ir reikalingi dėmesio. Klausytis reiškia besąlygiškai kitą priimti, suteikti jam kertelę savo širdyje. Todėl klausymusi perteikiama meilė ir supratimas, parodoma, jog kitas yra vertinamas ir kad į jo buvimą bei nuomonę atsižvelgiama.

Visi vadovaujantieji turi atsiminti, jog tas, kuris savo brolio ar sesers nesiklauso, nemoka klausytis ir Dievo, kad įdėmus klausymasis leidžia geriau koordinuoti jėgas bei Dvasios bendruomenei teikiamas dovanas, ir, darydami sprendimus, neužmiršti kai kurių narių ribotumą ir sunkumą. Laikas, praleistas klausantis, niekada nėra vėjais paleistas laikas, mat klausantis dažnai galima užbėgti už akių krizėms bei sunkiems momentams tiek individo, tiek bendruomenės lygmeniu.

b) *Dialogui, dalijimuisi ir bendrai atsakomybei palankios aplinkos kūrimas*

Vyresnybė turėtų stengtis kurti pasitikėjimo kupiną aplinką, skatinti pripažinti individų gebėjimus ir jautrybes. Negana to, žodžiais ir darbais remti įsitikinimą, kad brolybė neatsiejama nuo dalyvavimo ir todėl nuo informavimo.

Greta klausymosi, vyresnybė tebrangina nuoširdų ir laisvą dialogą – pasidalijimą jausmais, perspektyvomis ir sumanymais: tokioje aplinkoje kiekvienas sulauks savo tikrosios tapatybės pripažinimo ir galės patobulinti savo gebėjimus bendrauti. Vyresnybė taip pat tenebijo sulaukti problemų ir jas pripažinti. Jos gali nesunkiai kilti drauge ieškant, bendrai priimant sprendimus, kartu dirbant ir stengiantis geriausiaisiais būdais vaisingai bendradarbiauti. Priešingai, ji teieško galimų keblumų ir nesusipratimų priežasčių, mokėdama pasiūlyti, kiek įmanoma, bendromis išgalėmis pasiektus sprendimus. Negana to, ji teįsipareigoja surasti būdų bet kuriai infantilizmo formai įveikti bei užkirsti kelią visiems mėginimams vengti atsakomybės ar rimtesnių įsipareigojimų, užsisklęsti savo paties interesų pasaulyje ar darbuotis pavieniui.

c) *Rūpinimasis, kad visi prisidėtų prie visų reikalo*

Tas, kam tenka atsakomybė priimti galutinį sprendimą (54), prie jo turėtų eiti ne savo paties jėgomis, bet brangindamas kiek įmanoma didesnę laisvą visų brolių ar seserų indėlį. Bendruomenė yra tokia, kokią ją padaro jos nariai: todėl esmingai svarbu skatinti ir motyvuoti kiekvieną, idant kiekvienas jaustų pareigos prisidėti savo gailėstingą meilę, kompetenciją ir

kūrybingumu pamatinę svarbą. Juk visi žmogiškieji ištekčiai bendruomeniniame projekte sustiprinami ir sutelkiami motyvuojant bei gerbiant.

Bendro naudojimosi materialinėmis gėrybėmis neužtenka, reikšmingesnė yra asmeninių gėrybių bei gebėjimų, kaip antai gabumai ir talentai, intuityvūs išvalgos ir įkvėpimai, bendrystė, o už pastarąją dar svarbesnis – ir skatintinas – yra dalijimasis dvasinėmis gėrybėmis, Dievo žodžio klausymusi, tikėjimu: „Juo daugiau dalijamės dalykais, kurie yra pagrindiniai bei gyvybiškai svarbūs, juo labiau stiprėja broliški saitai“ (55).

Galbūt ne visi iškart bus pasirengę šitaip dalytis. Susidūrusi su priešnimusi, vyresnybė, užuot atsisakiusi projekto, tesistengia išmintingai derinti primygtinį dinamiskos ir veiklios bendrystės poreikį su kantrybės menu, nesitikėdama iškart išvysti savo pastangų vaisių. Ji taip pat turi pripažinti, jog vienintelis Viešpats, galintis palytėti bei perkeisti žmonių širdis, yra Dievas.

d) *Tarnavimas individui ir bendruomenei*

Patikėdama įvairias pareigas bendruomenės nariams, vyresnybė, siekdama pagarbos visų laisvei dvasia suteikti kiekvienam būdą išreikšti savo dovanas, turėtų atsižvelgti į kiekvieno brolio ar sesers asmenybę, į jų sunkumus bei polinkius. Sykiu būtina atsižvelgti į bendruomenės gėrį ir jai patikėtą darbą.

Tokia koordinacija siekiant tikslų ne visada lengvai įgyvendinama. Tai neišvengiamai pareikalaus iš vyresnybės gebėjimo įžiūrėti teigiamus kiekvieno aspektus ir geriausiai pasinaudoti turimomis išgalėmis. Tai darytina vadovaujantis tinkama intencija, suteikiančia vyresnybei vidinės laisvės per daug nesirūpinti, kaip patikti ir įsiteikti, bet aiškiai turėti prieš akis tikrąją pašvęstojo asmens misijos reikšmę, kurios nevalia susiaurinti ligi vien kiekvieno gebėjimų įvertinimo.

Sykiu panašiai būtina, kad pašvęstieji asmenys tikėjimo dvasia ir iš Tėvo rankų priimtų jiems patikėtąsias pareigas, net jei šitai neatitinka jų troškimų ir lūkesčių ar Dievo valios įsivaizdavimo. Kiekvienam, turinčiam galimybę pasakyti apie savo sunkumus, nuoširdžiai nurodant juos kaip indėlį į tiesą, paklusti tokiais atvejais reiškia nusilenkti galutiniam vyresnybės sprendimui, laikantis įsitikinimo, jog tokiu klusnumu, net ir susijusiu su kentėjimu, vertingai prisidedama prie Dievo karalystės statydinimo.

e) *Bendruomeninis išvelgimas*

„Šventosios Dvasios gaivinamoje brolijoje visi vieni su kitais plėtoja vaisingą dialogą, siekdami suprasti Dievo valią, ir visi pripažįsta, kad vadovaujantysis išreiškia

Dievo tėvystę ir vykdo iš Dievo gautąją valdžią išvelgimo ir bendrystės labui“ (56).

Kartais, kai tai numatyta teisėje arba kai to reikalauja priimtino sprendimo svarba, tinkamo atsako paieška patikima bendruomenės išvelgimui, kurio esmę sudaro įsiklausymas į tai, ką Dvasia sako bendruomenei (plg. *Apr 7, 7*).

Net jei atitinkamo išvelgimo prireikia tik svarbiausių sprendimų atvejais, išvalgumo dvasia turėtų ženklinti kiekvieną bendruomenę įtraukiantį sprendimų priėmimo procesą. Prieš priimant bet kurį sprendimą, niekada neturi stokoti laiko asmeninei maldai ir asmeniniam apmąstymui, lydymam kelių nuostatų, padedančių pasirinkti tai, kas teisinga ir patinka Dievui. Štai kelios iš šių nuostatų:

– pasiryžimas ieškoti tik dieviškosios valios, leidimasis būti įkvėpiamam Dievo veiksenos, regimos Šventajame Rašte ir instituto charizmos istorijoje, suvokiant, kad Evangelijos logika dažnai būna priešinga žmogiškajai logikai, ieškančiai sėkmės, veiksmingumo, pripažinimo;

– pasirengimas pripažinti kiekvieno brolio ar sesers gebėjimą atrasti tiesą, net jei ji dalinė, ir todėl palankiai sutikti jo ar jos nuomonę kaip priemonę kartu atrodant Dievo valią, ligi pat mokėjimo pripažinti, kad kitų idėjos yra geresnės;

– dėmesingumas laiko ženklams, žmonių lūkesčiams, vargšų poreikiams, neatidėliotiniams evangelizacijos reikalavimams, visuotinės Bažnyčios ir dalinių Bažnyčių prioritetams ir kapitulų bei aukštesniųjų vyresniųjų nurodymams;

– neprisirišimas prie išankstinių nusistatymų, perdėto įsikibimo į savo idėjas, nelanksčių ar iškreiptų suvokimo schemų, nuomonių įvairovę griauinančių griežtų pozicijų;

– drąsa pagrįsti savo idėjas bei pozicijas, išlaikant atvirumą naujoms perspektyvoms ir savo požiūrio kaitai;

– tvirtas nusiteikimas bet kuriuo atveju išlaikyti vienybę, kad ir koks būtų galutinis sprendimas.

Bendruomeninis išvelgimas nepamaino vyresnybės, iš kurios laukiama galutinio sprendimo, prigimties bei paskirties. Vis dėlto vyresnybė negali ignoruoti to, jog bendruomenė yra geriausia vieta Dievo valiai pažinti ir priimti. Bet kuriuo atveju išvelgimas yra vienas iškiliausių momentų pašvęstųjų brolijoje, kur ypač aiškiai išryškėja kiekvieno žmogaus paieškos galutinio tikslo – Dievo centrinė vieta, taip pat kiekvieno atsakomybė bei indėlis į visų kelionę Tiesos link.

f) *Išvelgimas, vyresnybė ir klusnumas*

Vyresnybė tebūna kantri subtilaus išvelgimo proceso metu, telaiduoja jo visus tarpsnius ir remia jį kritiškiausiais momentais bei tvirtai tereikalauja įgyvendinti tai, kas nuspręsta. Tenevengia savo atsakomybės – net ir išnoro gyventi taikoje ar baimės įžeisti kiemo nors jausmus. Tejaučia pareigą nevengti situacijų, kai būtina priimti aiškius ir kartais nemalonius sprendimus (57). Suderinti tvirtumą ir kantrumą, įsiklausymą vienas į kitą ir drąsą priimti sprendimus, įveikiant pagundą būti kurčiam bei nebyliam, vyresnybė gali tikrai tikrai mylėdama bendruomenę.

Galiausiai atkreiptinas dėmesys, kad bendruomenė negali būti nuolatinio išvelgimo būklės. Išvelgimo laiką lydi klusnumo laikas, kai įgyvendinami sprendimai. Abiem laikotarpiais būtina gyventi klusnumo dvasia.

g) *Broliškas klusnumas*

Savo Regulos pabaigoje šv. Benediktas pareiškia: „Klusnumo dorybė turi būti rodoma ne tik abatui, bet tegu broliai paklūsta ir vieni kitiems, žinodami, kad šiuo klusnumo keliu jie nueis pas Dievą“ (58). „Tegu [jie] lenktniauja tarpusavio pagarba, tegu savo kūno ir įpročių silpnumus pakelia kuo kantriausiai, tegu varžosi tarpusavyje, kuris bus kuklesnis. Tegu niekas neseka tuo, ką mato esant naudinga sau, bet verčiau tuo, kas naudinga kitam“ (59). Šv. Bazilijus Didysis savęs klausia: „Kaip turėtume vienas kitam paklusti?“ Ir atsako: „Kaip tarnai savo šeimininkui, klausydami Viešpaties paliepimo: *Pirmas tarp jūsų tebus jūsų visų tarnas* (plg. *Mk 10, 44*); prie to Viešpats priduria dar labiau įsidėmėtinus žodžius: *Juk ir Žmogaus Sūnus atėjo, ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti* (*Mk 10, 45*), o apaštalas sako: *Stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti* (*Gal 5, 13*)“ (60).

Tikrasis broliškas remiasi brolių ar seserų kilnumo pripažinimu ir konkrečiai reiškiasi dėmesiu kitiems bei jų poreikiams, gebėjimu džiaugtis jų dovanomis ir tų dovanų realizavimu, skiriant laiko juos išklaudyti ir būti jų pamokytam. Tačiau visa tai reikalauja būti viduje laisvam.

Tikrai nelaisvi yra tie, kurie įsitikinę, jog jų idėjos ir sprendimai visada geriausi, mano galį patys juos priimti be jokių tarpininkų Dievo valiai pažinti, laiko save visada teisiais ir neabejoja, kad keistas turi tik kiti, galvoja tik apie save ir neskiria dėmesio kitų poreikiams, laikosi nuomonės, jog klusnumas yra praėjusių amžių dalykas ir negali būti siūlomas smarkiai į priekį pažengusiame pasaulyje.

Tuo tarpu laisvi būna tie, kurie nuolatos yra dėmesingi ir ieško patarimo visose gyvenimo situacijose, pirmiausia kreipdamiesi į kiekvieną greta gyvenantį asmenį, per

kurį gali būti perteikta, kad ir kaip slėpingai, Dievo valia. „Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi“ (Gal 5, 1). Jis išlaisvino mus, kad kasdieniame gyvenime gebėtume sutikti Dievą nesuskaičiuojamais būdais.

„Kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas“ (Mt 20, 27)

21. Nors šiandien prisiimti vyresnybės pareigas gali atrodyti ypač sunku ir reikalauti nuolankaus buvimo visų tarnu, visada pravartu atsiminti griežtus Viešpaties Jėzaus žodžius, taikomus gundomiems įvilkti savo valdžią į pasaulietinio prestižo drabužius: „Kas panorėtų būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas. Žmogaus Sūnus irgi atėjo ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“ (Mt 20, 27–28).

Siekiantys pareigų kaip priemonės, kad taptų didesni ar save įtvirtintų, trokšdami, jog jiems būtų tarnaujama, ir versdami kitus jiems tarnauti, aiškiai neatitinka evangelinio vyresnybės modelio. Verti dėmesio šv. Bernardo žodžiai savo mokiniui, tapusiam šv. Petro įpėdiniu: „Pasvarstyk, ar pažengei dorybe, išmintimi, supratimu, gerumu. Koks labiau tapai – arogantiškesnis ar nuolankesnis, geranoriškesnis ar išdidesnis, atlaidesnis ar nenulaidesnis? Kas tave apėmė – Dievo baimė ar pavojinga išūlybė?“ (61).

Būti klusniam nelengva net palankiausiomis sąlygomis, tačiau pašvęstajam asmeniui būti klusniam lengviau, kai jis mato, kad pati vyresnybė nuolankiai ir uoliai tarnauja bendruomenei ir misijai, kad ji, net ir ženklinama žmogiškųjų ribotumų, stengiasi vadovautis Gerojo Ganytojo nusiteikimais ir jausmais.

„Meldžiuosi, kad ta, kuriai teks atsakomybė už savo seseris, – savo testamente pareiškia šv. Klara Asyžietė, – stengtųsi vadovauti kitiems labiau dorybe bei šventu elgesiu negu savo pareigų galia, idant seserys, įkvėptos jos pavyzdžio, paklustų jai ne tiek dėl jos pareigų, bet iš meilės“ (62).

Broliškas gyvenimas kaip misija

22. Vadovaujami vyresnybės, pašvęstieji asmenys pašaukti matuoti save naujo įsakymo, visa atnaujinančio įsakymo matu: „Kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“ (Jn 15, 12).

Mylėti vienas kitą, kaip mylėjo Viešpats, reiškia žengti toliau brolių ar seserų asmeninių nuopelnų ir paklusti ne savo paties troškimui, bet Dievo, kalbančio per brolių ar seserų būklę ir poreikius. Būtina prisiminti, jog laikas, skirtas broliškam gyvenimui gerinti, nie-

kada nėra paleistas vėjais, nes, kaip nekart yra pabrėžęs iškeliavęs ir su meile atmenamas popiežius Jonas Paulius II, „visas vienuoliškojo gyvenimo vaisingumas priklauso nuo broliško gyvenimo kokybės“ (63).

Pastangos padaryti brolišką bendruomenę tikrove yra ne tik pasirengimas misijai, bet ir jos sudėtinė dalis, turint prieš akis, kad „broliška bendrystė, kaip tokia, jau yra apaštalavimas“ (64). Vykdamas misiją kaip bendruomenei, kasdien statydinančiai broliškumą Dievo valios nepaliaujamo ieškojimo dvasia, bendrą žmogiškąjį gyvenimą galima realizuoti naujaip bei humanizuojamai.

TREČIOJI DALIS

VYKDANT MISIJĄ

„Kaip mane siuntė Tėvas, taip ir aš jus siunčiu“ (Jn 20, 21)

Vykdyti misiją visa savo esybe, kaip tai darė Viešpats Jėzus

23. Viešpats Jėzus savo gyvensena duoda mums suprasti, kad *misija* ir *klusnumas* vienas nuo kito neatskiriama dalykai. Evangelijose Jėzus visada pateikiamas kaip Tėvo siųstasis vykdyti jo valios (plg. Jn 5, 36–38; 6, 38–40; 7, 16–18); jis visada daro tai, kas patinka Tėvui. Galima sakyti, kad visas Jėzaus gyvenimas yra Tėvo paskirta misija. Jis *yra* Tėvo paskirta misija.

Žodžiui atėjus vykdyti misijos išikūnijant į žmogystę, kurią jis prisiėmė visiškai, mes irgi prisidedame prie Kristaus misijos ir leidžiame jam atlikti ją iki galo, pirmiausia jį priimdami, padarydami save jo buvimo vieta ir per tai tęsdami istorijoje jo gyvenimą, kad suteiktume kitiems galimybę jį sutikti.

Turint galvoje, kad Kristus savo gyvenimu bei darbais buvo tobulas *amen* (plg. Apr 3, 14) ir tobulas *taip* (plg. 2 Kor 1, 20) Tėvui ir kad sakyti *taip* reiškia tiesiog paklusti, misijos neįmanoma nesieti su klusnumu. Įgyvendinti misiją visada reiškia būti pasiųstam, o tai neišvengiamai apima siuntėją, arba vykdytiną misijos turinį. Dėl šios priežasties sąvoka *misija* be ryšio su klusnumu tampa sunkiai suprantama ir jai iškyla grėsmė būti susiaurintai ligi sąsajos vien su misijos vykdytojais. Visada gresia pavojus susiaurinti misiją iki savęs įgyvendinimo ir dėl to jos vykdymo daugiau ar mažiau savo išgalėmis.

Vykdyti misiją dėl tarnavimo

24. Savo *Dvasinėse pratybose* šv. Ignacas Lojola rašo, jog Viešpats kviečia visus ir sako: „Kas eis su manimi, turės dirbuotis su manimi, todėl sekantys paskui mane sunkiai triūsdami ir kentėdami nuseks paskui mane

ir į šlovę“ (65). Misija šiandien, kaip buvo ir praeityje, turėtų būti matuojama dideliais sunkumais, kuriuos įveikti įmanoma tik Viešpaties teikiama malone, nuolankiai ir aiškiai suvokiant save esant jo pasiųstą ir todėl galintį tikėtis jo pagalbos.

Klusnumas leidžia būti tikram, jog darbuodamiesi bei kentėdami tarnaujame Viešpačiui, esame „Viešpaties tarnai“. Toks tikrumas yra besąlygiško įsipareigojimo, nepalaužiamos ištikimybės, vidinio giedrumo, tarnavimo be užmačių ir geriausių jėgų atidavimo šaltinis. „Tas, kas paklūsta, yra tikras, jog iš tiesų dalyvauja misijoje, seka paskui Viešpatį, o ne pataikauja savo įnoriams ar lūkesčiams. Taigi jis gali jausti, kad Šventoji Dvasia jį veda, o Viešpaties ranka net ir didžiausiuose sunkumuose palaiko (plg. *Apd* 20, 22)“ (66).

Asmuo vykdo misiją, kai, užuot stengęsis save įtvirtinti, pirmiausia trokšta įgyvendinti šlovintą Dievo valią. Toks troškimas yra pati šlovinimo („teatinie Tavo karalystė, teesie Tavo valia“) siela ir apaštalo jėga. Misija reikalauja pasitelkti visus savo žmogiškuosius gebėjimus bei talentus, kurie prie išganymo prisideda tada, kai žmogus panyra į Dievo valios upę, praeinančius dalykus nešančią į amžinosios tikrovės vandenyną, kur Dievas bus – o tai begalinė laimė – viskas visame kame (plg. *1 Kor* 15, 28).

Vyresnybė ir misija

25. Visa tai suponuoja, kad vadovavimas pripažintinas svarbia užduotimi vykdant misiją ištikimybės savo būdingai charizmai dvasia. Tai užduotis, kuri nėra nei lengva, nei nelydima sunkumų bei dviprasmiškumo. Anksčiau pavojų galėdavo kelti tai, kad vyresnybė daugiausia tiesiogiai užsiimdavo darbo administravimu, iš akių rizikuodama išleisti asmenis. Šiandien pavojus veikiau kyla dėl perdėtos baimės ižeisti kito jausmus ar kompetencijų ir pareigų suskilimas į fragmentus, silpninantis vieningą judėjimą bendro tikslo link ir griauantis vyresnybės vaidmenį.

Vis dėlto vyresnybė atsakinga ne tik už bendruomenės gaivinimą, bet ir už įvairių kompetencijų misijos kontekste koordinavimą išlaikydama pagarbą instituto pareigybėms bei vidinėms normoms. Net jei vyresnybė negali (ir neturi) padaryti visko, ji vis dėlto atsako už viską (67).

Iššūkių vyresnybei, įgyvendinančiai jėgų koordinavimo misijai vykdyti užduotį, šiandien daug. Štai kelios svarbios užduotys:

a) *Vyresnybė turi drąsinti imtis atsakomybės bei gerbti atsakomybę, kai ji prisiimta*

Kai kam atsakomybė gali kelti baimę. Todėl vyresnybei privalu įkvėpti savo bendradarbiams krikščioniškosios tvirtybės ir drąsos imtis sunkumų, įveikiant baimę bei nusistatymą jų vengti.

Tesidalija ji ne tik informacija, bet ir atsakomybe, įsipareigodama gerbti kiekvieno teisėtą autonomiją. Vyresnybei tai reiškia kantriai koordinuoti, pašvęstajam asmeniui – nuoširdžiai nusiteikti bendradarbiauti.

Vyresnybė prireikus turėtų ugdyti bendruomenės narių tarpusavio priklausomybės, tolimos ir infantiliai priklausomybei, ir vien savimi pasitenkinančiai nepriklausomybei, jausmą. Tokia tarpusavio priklausomybė kyla iš vidinės laisvės, leidžiančios kiekvienam dirbti ir bendradarbiauti, pavaduoti ir būti pavaduojamam, aktyviai veikti ir prisidėti iš užnugario.

Vykdantieji vadovavimo tarnystę tesistengia nepasiduoti pasitikėjimo vien savo asmeniu pagundai, įsitikinimui, jog visa priklauso tik nuo jų pačių ir todėl nėra svarbu bei naudinga skatinti bendruomenės įsitraukimą. Geriau žengti vieną žingsnį kartu, negu du ar daugiau vienam.

b) *Vyresnybė turi kviesti mus imtis skirtingumo bendrystės dvasia*

Sparčios kultūrinės permainos ne tik lemia struktūrinius pertvarkymus, darančius įtaką veiklai bei misijai, bet ir gali sukelti įtampų bendruomenėje, kurioje dėl įvairiopo kultūrinio ar dvasinio ugdymo nariai skirtingai skaito laiko ženklus ir todėl pateikia įvairių, ne visada tarp savęs suderinamų sumanymų. Tokių situacijų šiandien gali pasitaikyti dažniau negu anksčiau, nes vis daugiau bendruomenių sudaro iš skirtingų etninių grupių ar kultūrų kilę asmenys, kartų sąlygotiems skirtumams tik dar labiau išryškėjant. Vyresnybė pašaukta net ir tokioms nevienalytėms bendruomenėms tarnauti bendrystės dvasia, padėdama joms daugybės susiskaldymų paženklintame pasaulyje liudyti tai, jog kartu gyventi ir vienas kitą mylėti įmanoma net ir esant skirtingiems. Todėl būtina tvirtai laikytis kelių teorinių-praktinių principų:

– atminti, kad, laikantis Evangelijos dvasios, idėjų konfliktas niekada nevirsta asmenų konfliktu;

– neužmiršti, jog perspektyvų gausa padeda klausimą pagilinti;

– skatinti tokį komunikavimą, kad laisvas keitimasis idėjomis išryškintų pozicijas ir leistų į dienos šviesą iškilti kiekvienos jų teigiamam indėliui;

– padėti, siekiant tarpusavio supratimo, išsilaisvinti iš egocentriškumo ir etnocentriškumo, linkstančių dėl blogybių kaltinti kitus;

– suvokti, kad idealas yra ne bendruomenė be konfliktų, bet bendruomenė, noriai besiiimanti savo įtampų, kad jas pozityviai išspręstų, ieškanti sprendimų, neignoruojančių jokių vertybių, į kurias privalu atsižvelgti.

c) *Vyresnybė turi išlaikyti pusiausvyrą tarp įvairių pašvęstojo gyvenimo matmenų*

Įtampa gali atsirasti tarp pačių tų matmenų. Vyresnybė privalo laiduoti, kad gyvenimo vienybė bus išlaikyta ir kad visomis išgalėmis būtų paisoma pusiausvyros tarp maldos ir darbo laiko, tarp individo ir bendruomenės, tarp įsipareigojimų ir poilsio, tarp dėmesio bendram gyvenimui ir dėmesio pasauliui bei Bažnyčiai, tarp asmeninio ugdymosi ir bendruomeninio ugdymo (68).

Ypač sunku pasiekti pusiausvyrą tarp bendruomenės ir misijos, tarp gyvenimo *ad intra* ir gyvenimo *ad extra* (69). Turint galvoje, kad paprastai būtinybė nuveikti ką nors gali paskatinti nebesirūpinti su bendruomene susijusiais dalykais ir kad šiandien žmogus vis dažniau pašauktas darbuotis kaip individas, pravartu, jog būtų paisoma kokių nors nelaužytinų taisyklių, sykiu laiduojančių ir broliško dvasią apaštalaujančioje bendruomenėje, ir imlumą apaštalavimui bendruomenės gyvenime.

Svarbu, kad vyresnybė būtų tokių taisyklių laidas ir kiekvienam primintų, jog misiją vykdančias ar kokią nors apaštalavimo tarnystę atliekantis bendruomenės narys, net ir darbuodamasis vienas, visada veikia *instituto ar bendruomenės vardu* ir todėl darbuojasi *bendruomenės dėka*. Jei kas nors gali šią konkrečią veiklą plėtoti, tai dažnai tik dėl to, kad kiti bendruomenės nariai paskyrė jam savo laiko, patarė jam ar įkvėpė tam tikrą dvasią. Be to, tas, kas pasilieka bendruomenėje, už asmenis, įsipareigojusios veiklai už bendruomenės ribų, atlieka tam tikras užduotis jos viduje, meldžiasi už juos ar remia savo ištikimybe.

Taip pat būtina, kad apaštalas ne tik būtų *labai dėkingas*, bet ir, nepaisydamas visų savo darbų, liktų *artimai su savo bendruomene susivienijęs*. Apaštalas neturi elgtis kaip bendruomenės savininkas, bet privalo dėti visas pastangas, kad kartu su juo judėtų ir bendruomenė, prireikus palaukdamas lėtesnių, brangindamas kiekvieno indėlį, kiek įmanoma, dalydamasis džiaugsmais ir vargais, išvalgomis ir abejonėmis, idant visi be pavydo jaustų, jog kiekvieno apaštalavimas yra ir kitų. Apaštalai tebūnie tikri, jog kad ir kiek jie yra davę bendruomenei, tai niekada neprilygs tam, ką jie iš jos jau gavę ir toliau gaus.

d) *Vyresnybė turi turėti gailestingą širdį*

Jaudinančiame laiške vienam vyresniajam šv. Pranciškus Asyžietis pateikia tokių pamokymų dėl galimų asmeninių jo brolių silpnybių: „Ir čia norėčiau žinoti, ar myli Viešpatį ir mane, jo ir tavo tarną, ar darai šitai, būtent, kad nė vienas, kad ir kaip nusidėjęs brolis, pažvelgęs į tavo akis, niekada neišeitų tavo nepasigailėtas, jei prašo gailestingumo. O jei jis gailestingumo neprašytų, turi jo paklausti, ar jis pasigailėjimo netrokšta. Ir jei po to jis tavo akyse nusidėtų tūkstantį kartų, mylėk jį labiau už mane, kad patrauktum jį prie Viešpaties; ir visada turi tokiems broliams būti gailestingas“ (70).

Vyresnybė pašaukta plėtoti atlaidumo ir gailestingumo pedagogiką, t. y. būti priimančio, pataisančio ir visada suklydusiam bei nusidėjusiam broliui ar seseriai kitą šansą suteikiančio Dievo meilės įrankis. Pirmiausia ji turėtų atminti, kad be atleidimo vilties žmogui sunku sugrįžti į teisingą kelią, ir jis neišvengiamai daro blogybes vieną po kitos, išgyvena nuopuolį po nuopuolio. Tuo tarpu gailestingumo perspektyva patvirtina, kad Dievas net iš nuodėmingų situacijų geba nutiesti kelią į gėrį (71). Tad vyresnybė tesistengia, kad visa bendruomenė išmoktų tokios gailestingos elgsenos.

e) *Vyresnybė turi turėti teisingumo jausmą*

Šv. Pranciškaus Asyžiečio kvietimą atleisti nusidėdantiam broliui galima laikyti vertinga bendrąja taisykle. Tačiau sykiu reikia pripažinti, kad kokios nors pašvęstųjų asmenų bendruomenės narių elgesys gali padaryti didelę žalą artimui ir kad tai suponuoja atsakomybę asmenų už bendruomenės ribų atžvilgiu bei pačiose institucijose, kurioms tokie asmenys priklauso. Jei būtina būti supratingam individo nusižengimo akivaizdoje, sykiu ne mažiau būtina griežta atsakomybė ir gailestingoji meilė tiems, kuriems dėl kokio nors pašvęstojo asmens netikusio elgesio padaryta žala.

Klystantysis težino, jog privalo asmeniškai atsakyti už savo veiksmų padarinius. Supratingumas brolio atžvilgiu negali šalinti teisingumo, ypač turint prieš akis pažeidžiamus asmenis bei piktnaudžiavimo aukas. Pripažinti padarytą blogį ir prisiimti už tai ir to padarinius atsakomybę jau yra žingsniai į pasigailėjimą vedančiame kelyje: lygiai taip Izraeliui, nutolusiam nuo Viešpaties, blogio padarinių pripažinimas, t. y. Tremties patirtis, yra pirmas žingsnis atsivertimo ir dar gilesnio ryšio su Juo atradimo keliu.

f) *Vyresnybė turi skatinti bendradarbiauti su pasauliečiais*
Vykdančių savo darbus bei plėtojančių savo veiklą pašvęstųjų asmenų didėjantis bendradarbiavimas su pasauliečiais iškelia naujų klausimų, reikalaujančių naujų atsakymų ir iš bendruomenės, ir iš vyresnybės. „Pa-

sauliečių bendradarbiavimas neretai visai nelauktai ir vaisingai atskleidžia kai kuriuos charizmos aspektus“, turint galvoje, kad pasauliečiai kviečiami pasiūlyti vienuoliškosioms šeimoms savo pasaulietiško bei savitos tarnystės indėlį (72).

Taikliai buvo priminta, jog, siekiant vienuolių ir pasauliečių tarpusavio bendradarbiavimo tikslo, „būtinis vienuolių bendruomenės, turinčios aiškia, sava padarytą ir gyvą charizminę tapatybę, gebančios perteikti ją kitiems ir pasirengusios ja dalytis; išsiskiriančios intensyviu dvasingumu ir misijiniu polėkiu, pajėgios perteikti tokią pačią dvasią bei tokį patį evangelizacinį užmojį; moka kviepti ir padrausinti pasauliečius, laikantis savo pasaulietinio pobūdžio bei skirtingos gyvensenos, tapti jų instituto charizmos dalininkais, kviesdamos atrasti naujų būdų, kaip šią charizmą ir misiją padaryti veiksmingas. Tada vienuolių bendruomenė tampa spinduliavimo, dvasinės jėgos, gaivinimo centru, kur įvairiais indėliais prisidedama prie Kristaus kūno, kuris yra Bažnyčia, statydinimo“ (73).

Be to, būtina gerai apibrėžti ir pasauliečių, ir vienuolių, taip pat tarpinių darinių (administracinių tarybų ir pan.) kompetencijas bei atsakomybę. Visa tai darant, pašvęstųjų asmenų bendruomenės vadovams tenka nepamainomas vaidmuo.

Sunkumas paklusti

26. Konkrečiai plėtojantis misijai, paklusti kai kada būna ypač sunku, nes požiūriai į apaštalavimo ar tarnavimo veiklą bei būdus gali būti skirtingi. Tam tikromis aplinkybėmis, kai paklusti sunku ir visa atrodo visiškai „absurdiška“, gali kilti pagunda nepasitikėti ir apskritai viską palikti. Ar verta tęsti? Ar savo idėjų negalėčiau geriau įgyvendinti kitoje aplinkoje? Kam save alinti beprasimiais konfliktais?

Jau šv. Benediktas susidūrė su klausimu, kai paklusti „labai sunku ar tiesiog neįmanoma“, o šv. Pranciškus Asyžietis aptarė atvejį, kai „subjektas mano jo sielai geresnius bei naudingesnius esant kitokius dalykus, negu tai, ką vyresnysis yra įsakęs jam padaryti“. Vienuolystės tėvas atsako siūlydamas laisvą, atvirą, nuolankų ir pasitikėjimo ženklina dialogą tarp vienuolio ir abato, tačiau galiausiai, jei reikalaujama, vienuolis „iš meilės Dievui, pasikliaudamas jo pagalba, tepaklūsta“ (74). Asyžiaus šventasis kviečia įgyvendinti „meilės klusnumą“, kai brolis savanoriškai paaukoja savo požiūrius ir vykdo paliepimą, nes tada jis „patinka Dievui ir artimui“ (75), ir „tobulu klusnumu“ laiko atvejį, kai, net negebėdamas paklusti, nes jam įsakyta kažkas, kas „prieštarauja jo sielai“, vienuolis nesulaužo vienybės su

vyresniuoju bei bendruomene ir yra pasirengęs pakelti persekiojimą. „Iš tiesų, – pastebi šv. Pranciškus, – kas pasirenka kentėti, užuot atsiskyres nuo brolių, tikrai praktikuoja tobulą klusnumą, nes aukoja savo gyvybę dėl savo brolių“ (76). Šitaip mums primenama, kad meilė ir bendrystė yra aukščiausios vertybės, kurioms taip pat palenktas valdžios vykdymas bei klusnumas.

Reikia pripažinti, jog suprantama, viena vertus, būti kažkiek prisirišusiam prie savo požiūrių ir įsitikinimų, per tam tikrą laiką subrendusio apmąstymų ar patirties vaisiaus, ir girtina, jei juos, visada prieš akis turint Dievo karalystę, mėginama apginti ir paskleisti per tiesų ir konstruktyvų dialogą. Kita vertus, neužmirština, kad pavyzdys visada yra Jėzus iš Nazareto, kad jis net savo kančios metu prašė Dievo, kad įvyktų jo, kaip Tėvo, valia, ir nepabūgo mirties ant kryžiaus (plg. *Žyd* 5, 7).

Pareikalautas atsisakyti savo idėjų ir sumanymų pašvęstasis asmuo gali sutrikti ir patirti esąs vyresnybės atmetas ar „su balsiu šauksmu bei ašaromis“ (*Žyd* 5, 7) maldauti, kad karti taurė jį aplenktų. Bet tai taip pat yra laikas patikėti save Tėvui, idant įvyktų jo valia, ir įgyti galimybę veikliai, visa savo esybe, dalyvauti Kristaus misijoje „už pasaulio gyvybę“ (*Jn* 6, 51).

Būtent tik tai tariant tokius sunkius „taip“ įmanoma giliai suvokti klusnumą kaip aukščiausią laisvės, besireiškiančios visišku ir pasitikėjimo kupinu savęs patikėjimu Kristui ir Sūnaus laisvu paklusimu Tėvui, akta ir misiją kaip klusnų savęs atidavimą, atnešančią Aukščiausiojo palaiminimą: „Aš tikrai tave laiminsiu <...> ir visos tautos žemėje ras sau palaiminimą per tavo palikuonis, nes tu buvai klusnus mano balsiui“ (*Pr* 22, 17. 18). Turėdamas prieš akis tokį palaiminimą, klusnus pašvęstasis asmuo žino, jog vėl atgaus viską, ko neteko save paaukodamas; šiame palaiminime glūdi ir visas jo paties žmogystės įgyvendinimas (plg. *Jn* 12, 25).

Klusnumas ir sąžinės prieštaros

27. Čia galima paklausti: ar negali būti situacijų, kai sąžinė, regis, neleis vykdyti vyresnybės nurodymų? Vienu žodžiu, ar negali atsitikti, kad pašvęstasis asmuo normų ar savo vyresniųjų atžvilgiu turėtų pasakyti: „Dievo reikia klausyti labiau negu žmonių“ (*Apd* 5, 29)? Tai vadinamasis *sąžinės prieštaros* atvejis, apie kurį kalbėjo Paulius VI (77), ir jis apsvarstytinas turint prieš akis šio dalyko autentišką reikšmę.

Jei tiesa, kad sąžinė yra vieta, kur pasigirsta Viešpaties balsas, nurodantis mums, kaip elgtis, tai lygiai taip tiesa, jog į šį balsą būtina išmokti labai atidžiai įsiklausyti norint mokėti jį atpažinti ir atskirti nuo kitų balsų. Juk šio

balso būtina nepainioti su balsais, kylančiais iš subjektyvizmo, ignoruojančio ar atmetančio šaltinius bei kriterijus, kurių nevalia atsakyti ir kurie privalomi ugdant sąžinę daryti sprendimus: „Iš tikrųjų būtent iš „širdies“, atsigręžusios į Dievą ir į meilę gėriui, kyla *teisingi* sąžinės nuosprendžiai“ (78), ir „sąžinės laisvė niekada nėra laisva nuo tiesos, bet visuomet yra laisvė tiesoje“ (79).

Pašvęstasis asmuo turėtų ilgai svarstyti, prieš padarydamas išvadą, kad Dievo valia yra ne klusnumas, bet tai, ką jis jaučia. Jis taip pat turėtų neužmiršti visais atvejais laikytis tarpininkystės įstatymo, vengdamas rimtų sprendimų be kokios nors akistatos ar pasitikrinimo. Tikrai neginčytina, jog svarbiausias dalykas yra pažinti ir vykdyti Dievo valią, tačiau lygiai taip neginčytina ir tai, kad pašvęstasis asmuo įžadų galia išsipareigojęs priimti jo šventąją valią per apibrėžtus tarpininkus. Sakant, jog svarbiausias dalykas yra Dievo valia, o ne tai, kas tarpininkauja, bei tai atmetant ar priimant tik tai, kas patinka, galima sugriauti savo įžadų prasmę ir atsakyti vieno iš esminių gyvenimo bruožų.

Vadinasi, „išskyrus įsakymą, aiškiai priešingą Dievo įstatymams ar instituto konstitucijoms arba susijusį su rimtu ir neabejotinu blogiu – kai pareigos paklusti nėra, vyresniojo sprendimai taikomi sričiai, kur vertinimai to, koks gėris geresnis, skiriasi priklausomai nuo požiūrių. Iš to, kad paliepimas objektyviai atrodo menčiau geras, daryti išvadą, jog jis neteisėtas ir priešingas sąžinei, reikštų klaidingai neigti didžiai žmogaus tikrovės daliai būdingą miglotumą bei dviprasmiškumą. Be to, atsakymas paklusti dažnai susijęs su didele žala bendrajam gėriui. Vienuoliui neturėtų būti lengva prieiti prie išvados, kad jo sąžinės nuosprendis prieštarauja vyresniojo sprendimui. Tokia išskirtinė situacija sukels tikrų vidinių kančių pagal pavyzdį Kristaus, kuris klusnumo išmoko savo kentėjimuose (plg. *Žyd 5, 8*)“ (80).

Vadovavimo našta

28. Tačiau vyresnybė irgi gali netekti drąsos ir nusivilti: kai kurių bendruomenės narių priešinimosi ir kai kurių, regis, neišsprendžiamų klausimų akivaizdoje jai gali kilti pagunda nuleisti rankas ir pamanyti, jog bet kokios pastangos pagerinti padėtį bergždžios. Tada atsiranda pavojus pasidaryti *rutinos* administratoriais, besitaikstančiais su vidutiniškumu, vengiančiais kištis, nebedrįstančiais atkreipti dėmesį į tikro pašvęstojo gyvenimo tikslus ir rizikuojančiais prarasti ankstesnę karštą meilę ir troškimą ją liudyti.

Vadovavimo tarnystei ėmus slėgti ir tapus sunkiai, pravartu atminti, kad Viešpats Jėzus tokią užduotį laiko meilės jam aktu: „Simonai, Jono sūnau, ar myli mane?“

(*Jn 21, 16*); taip pat išganinga vėl išgirsti Paulius žodžius: „Džiaukitės viltyje, būkite kantrūs varge, ištvermingi maldoje. Rūpinkitės šventųjų reikalais“ (*Rom 12, 12–13*).

Tylios vidinės pastangos, lydinčios ištikimybę savo užduočiai, kartais paženklintą vienatvės ar tų, kuriems aukojamasi, nesupratingumo, virsta asmeninio šventėjimo keliu ir išganymo perteikimu asmeniui, dėl kurio kenčiama.

Būti klusniam iki galo

29. Jei tikinčiojo gyvenimas visiškai paskirtas Dievo ieškojimui, kiekviena gyvenimo diena tampa nuolatinium mokymusi įsiklausyti į jo balsą, kad būtų galima vykdyti jo valią. Tai neabejotinai reikli mokykla, tarytum kova tarp savęs bei savo istoriją kontroliuoti linkusio Aš ir kiekvienos istorijos „Viešpačio“ – Dievo, mokykla, kurioje taip išmokstama ir patikėti save Dievui bei jo tėviškumui, ir pasitikėti vyrais bei moterimis – jo sūnumis bei dukterimis ir mūsų broliais bei seserimis. Šitai auga tikrumas, jog Tėvas niekada nė vieno nepalieka likimo valiai, net ir tada, kai būtina patikėti rūpinimąsi savo gyvenimu broliams ar seserims ir pripažinti, kad jie yra Jo buvimo čia ir dabar ženklas ir Jo valios tarpininkai.

Klusnumo aktu, net to nesuvokdami, atėjome į egzistenciją, priimdami tą gerąją Valią, kuri mums suteikė pirmenybę neegzistavimo atžvilgiu. Savo kelionę užbaigsime dar vienu klusnumo aktu, kuris, tikėkimės, bus, kiek galima, sąmoningas ir laisvas, bet pirmiausia išreikš savęs atidavimą gerajam Tėvui, kuris galiausiai pašauks mus pas save, į savo begalinės šviesos karalystę, kur mūsų ieškojimas pasibaigs ir mūsų akys regės jį niekad nesibaigiantį sekmadienį. Tada būsime visiškai klusnūs ir įgyvendinti, nes amžinai tarsime „taip“ tai Meilei, kuri sukūrė mus būti laimingus su juo ir jame.

Vyresnybės malda

30. „O Gerasis Ganytojau Jėzau, gerasis, gailestingasis, prielankusis Ganytojau, štai kreipiuosi į Tave, būdamas neturtingas ir varganas ganytojas, silpnas, neišmanus, nenaudingas, bet vis dėlto Tavo kaimenės ganytojas.

Viešpatie, pamokyk mane, savo tarną, pamokyk mane, meldžiu Tave per Šventąją Dvasią, kaip tarnauti savo broliams ir save jiems atiduoti. Savo neapsakoma malone duok man, Viešpatie, jėgų kantriai pakelti jų trūkumus, geranoriškai dalytis jų kančiomis ir taktiškai jiems padėti. Tavo Dvasia tepamoko mane nuliūdusį paguosti, silpnadvasį sustiprinti, parpuolusį pakelti, būti silpnam su silpnu, piktintis kartu su papiktintaisiais, tapti viskuo visiems visų išganymo labui. Įdėk

man į lūpas tiesius, teisingus ir malonius žodžius, idant jie padėtų augti jų visų tikėjimui, vilčiai ir meilei, skautumui ir nusizėminimui, kantrumui ir klusnumui, dvasiniam užsidegimui ir širdies polėkiui.

Patikiu juos Tavo šventoms rankoms ir meilės kupinai apvaizdai. Teneišplėšia jų niekas iš Tavo rankų nei rankų Tavo tarno, kuriam Tu juos patikėjai. Kupini džiaugsmo ir Tavo padedami, jie visada ištvėringai tesiekia savo šventojo tikslo – amžinojo gyvenimo kartu su Tavimi, saldžiausiasis Viešpatie, kuris gyveni ir viešpatauji per amžių amžius. Amen“ (81).

Malda Marijai

31. „Švelnioji ir Švenčiausioji Mergele Marija, savo tikėjimo kupinu ir įstabiu klusnumu per Angelo apreiškimą Tu mums dovanojai Kristų. Kanoje savo dėmesinga širdimi parodei mums, kaip atsakingai veikti. Tu pasyviai nelaukei, kol kažko imsis Sūnus, bet pirmoji atkreipei Jo dėmesį į poreikį ir taktiškai savo iniciatyva pasiuntei pas Jį tarnus.

Kryžiaus papėdėje klusnumas padarė Tave Bažnyčios ir tikinčiųjų Motina, o Aukštutiniame kambaryje visi mokiniai pripažino Tavo švelnų meilės ir tarnavimo paženklintą vadovavimą.

Padėk mums suvokti, kad kiekvienas tikras vadovavimas Bažnyčioje ir pašvęstajame gyvenime remiasi klusnumu Dievo valiai, ir padėk kiekvienam iš mūsų vadovauti kitiems savo Dievui klusniu gyvenimu.

Gailestingoji ir užjaučiančioji Motina, „kuri visada vykdei Tėvo valią skubiai pakludama“ (82), padaryk mus dėmesingus Žodžiui, ištikimai sekančius Jėzų, Viešpatį ir Tarną, šviečiant bei stiprinant Šventajai Dvasiai, besidžiaugiančius broliška bendryste, negailinčius jėgų misijai, uoliai tarnaujančius vargšams, laukiančius dienos, kai tikėjimo klusnumas įsilies į nesi- baigiančią Meilės šventę.”

2008 m. gegužės 5 d. Šventasis Tėvas šią Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo bendrijų kongregacijos instrukciją patvirtino ir nurodė paskelbti.

Vatikanas, 2008 m. gegužės 11 d., Sekminių iškilmė

Kardinolas Franc Rodé C. M.
Prefektas

+Gianfranco A. Gardin OFM Conv.
Sekretorius

Nuorodos

(46) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 619; 602; 618.

(47) Plg. *Perfectae caritatis*, 14.

(48) *Vita consecrata*, 92.

(49) *Sacramentum caritatis*, 15.

(50) Plg. *Vita consecrata*, 42.

(51) Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 51.

(52) Plg. *Perfectae caritatis*, 14.

(53) Šv. BENEDIKTAS. *Regula*, 3, 1.3.

(54) Plg. *Vita consecrata*, 43; Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 50c; Iš naujo pradėti nuo Kristaus, 14.

(55) Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 32.

(56) *Vita consecrata*, 92.

(57) Plg. *Vita consecrata*, 43.

(58) Šv. BENEDIKTAS. *Regula*, 71, 1–2.

(59) Šv. BENEDIKTAS. *Regula*, 72, 4–7.

(60) Šv. BAZILIJUS. *La Regole più brevi*, 115: PG 31, 1161.

(61) Šv. BERNARDAS. *De consideratione*, II, X, 20: PL 182, 754D.

(62) Šv. KLARA ASYŽIETĖ. *Testamento*, 61–62.

(63) JONAS PAULIUS II. Kreipimasis į Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo bendrijų kongregacijos visuotinį susirinkimą 1992 m. lapkričio 20 d.: AAS 85 (1993), 905; plg. Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 54, 71.

(64) Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 54.

(65) Šv. IGNACAS LOJOLA. Dvasinės pratybos, 95, 4–5.

(66) *Vita consecrata*, 92.

(67) Plg. *Vita consecrata*, 43.

(68) Plg. Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 50.

(69) Plg. Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 59.

(70) Šv. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS. *Lettera a un Ministro*, 7–10.

(71) Plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Dives in misericordia* (1980 11 30), 6.

(72) *Vita consecrata*, 55; plg. Iš naujo pradėti nuo Kristaus, 31.

(73) Broliškas gyvenimas bendruomenėje, 70.

(74) Šv. BENEDIKTAS. *Regula*, 68, 1–5.

(75) Šv. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS. *Ammonizione III*, 5–6.

(76) Šv. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS. *Ammonizione III*, 9.

(77) Plg. PAULIUS VI. *Evangelica testificatio*, 28–29.

(78) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Veritatis splendor* (1993 08 06), 64.

(79) *Veritatis splendor*, 64.

(80) *Evangelica testificatio*, 28.

(81) AELREDO DI RIEVAULX. *Oratio pastoralis*, 1; 7; 10: CC CM I, 757–763.

(82) *Vita consecrata*, 112.

Pradėti šventojo Pauliaus metai

(KAP, KAI) Birželio 28 d. Romos Šv. Pauliaus (*San Paolo fuori la mura*) bazilikoje vykęs jubiliejinių šventojo Pauliaus metų atidarymas pasižymėjo ekumeniniais akcentais. Popiežius Benediktas XVI drauge su Konstantinopolio patriarchu Baltramiejumi I įžengė pro „Pauliaus duris“ ir atriume šalia apaštalo Pauliaus statulos įžiebė per visus jubiliejinius metus degsiančią „Pauliaus ugnį“. Po to popiežius nusileido pasimelsti prie Tautų apaštalo kapo, esančio po pagrindiniu altoriumi. Iškilmingoje Mišparų liturgijoje dalyvavo ir kitų krikščioniškųjų Bažnyčių atstovai. Į iškilmes buvo kviesti krikščioniškųjų bažnyčių atstovai ypač iš tų vietų, kur veikė apaštalas Paulius: Jeruzalės, Antiochijos, Kipro, Graikijos. Delegatus atsiuntė taip pat Anglikonų Bendrija ir Maskvos Patriarchatas. Benediktas XVI per pamokslą sakė, kad šventasis Paulius nėra tik praeities figūra, jis – mūsų mokytojas, apaštalas ir užtarėjas. Šventasis Tėvas sakė, kad apaštalo žodžiai, kuriais jis pats save pavadino „tikėjimo ir tiesos mokytoju pagonims“ (1 Tim 2, 7), „atsiveria į ateitį, į visas tautas ir visas kartas“.

Šventųjų Petro ir Pauliaus iškilmė Romoje

(KAP, KAI) Šv. Petro ir Pauliaus iškilmės dieną Šv. Petro bazilikoje popiežius Benediktas XVI aukojo pirmąsias Mišias išvakarėse prasidėjusiais Šv. Pauliaus metais. Garbės svečias Mišiose buvo ekumeninis Konstantinopolio patriarchas Baltramiejus I. Benediktas XVI pasitiko Baltramiejų I priešais Šv. Petro baziliką. Apsivilkę liturginiais drabužiais popiežius ir patriarchas procesijoje drauge žengė prie altoriaus. Žodžio liturgijos metu popiežius ir patriarchas sėdėjo greta vienas kito prieš bazilikos pagrindinių altorių. Evangelija buvo giedama graikiškai ir lotyniškai. Evangeliją giedojo katalikų ir ortodoksų diako-

nai vienas po kito. Neįprastai pagal liturgijos normas buvo pasakytas dvigubas pamokslas: pirmiau kalbėjo patriarchas Baltramiejus I, o po jo Benediktas XVI. Po pamokslo Benediktas XVI ir Baltramiejus I bendrai kalbėjo didįjį Nikėjos-Konstantinopolio išpažinimą graikiškai pagal Rytų Bažnyčių liturginį paprotį (be teologinius ginčus keliančio *Filioque*). Mišiose keturiasdešimčiai per praėjusius metus paskirtų arkivyskupų buvo įteiktas metropolito valdžią ženklinantis palijus. Benediktas XVI priminė, jog palijus reiškia arkivyskupų metropolitų atsakomybę, drauge simbolizuoja pašaukimą mylėti žmones Ganytojo Kristaus pavyzdžiu. Pasak popiežiaus, palijus taip pat simbolizuoja kolegialumą ir apaštališkumą. Pamaldų pabaigoje Benediktas XVI drauge su Baltramiejumi I suteikė palaiminimą.

Patriarchas Baltramiejus I savo pamoksle pabrėžė, jog „nepaisant tam tikrų žinomų sunkumų“ dialogas tarp Ortodoksų ir Katalikų Bažnyčių tęsiasi tikėjime, tiesoje ir meilėje. Konstantinopolio patriarchas priminė, kad Romos globėjų šventųjų Petro ir Pauliaus iškilmė nuo 258 m. buvo švenčiama tiek Vakarų, tiek Rytų Bažnyčioje. Rytų Bažnyčia rengiasi šiai šventei specialiu pasninko laikotarpiu. Konstantinopolio patriarchas sakė, kad jis taip pat paskelbė jubiliejinius Pauliaus metus ir šia proga lankysis apaštalo misijų vietose. Ortodoksų Bažnyčios galva išreiškė viltį, kad Dievas suteiks Katalikų ir Ortodoksų Bažnyčioms tikėjimo vienybę ir Šventosios Dvasios bendrystę.

Popiežius Benediktas XVI kalbėjo apie išliekančią Petro ir jo įpėdinių misiją. Pasak jo, Bažnyčia neturi būti tapatinama su viena tauta, viena kultūra ar viena valstybe. Benediktas XVI pabrėžė, jog Romos Bažnyčios misija yra vesti žmoniją pranokstant visas sienas, nepaisant pasaulio susiskaldymų sudabartinti

Dievo taiką ir sutaikinančią jo meilės galią. Pasak popiežiaus, šiandienos pasaulyje vyraujant vienodai technikai ir esant pasauliniam informacijos tinklui, reikalingi „nauji vienybės būdai“. Popiežius sakė: „Medžiaginių dalykų nulemtos išorinės vienybės akivaizdoje mums juo labiau reikia vidinės vienybės, kylančios iš Dievo taikos, tos visų žmonių, kurie per Jėzų Kristų tapo broliais, vienybės.“ Pamoksle Benediktas XVI citavo 806 m. mirusio Paulino Akvilėjiečio himną apie apaštalų kunigaikščių Petro ir Pauliaus kankinystę: „Laiminga Roma, papuošta brangiu apaštalų kraujo purpuru.“ Anot popiežiaus, kankinių kraujas nesišaukia keršto, bet sutaikina. Šis kraujas nėra kaltinimas, bet „aukso šviesa“, meilės galia, įveikianti neapykantą ir smurtą. Popiežius pabrėžė, jog savo kankinyste Petras ir Paulius amžiams susivienijo. Senojoje krikščionių ikonografijoje apaštalai vaizduojami apsikabinę savo kelyje į kankinystę. Naujojo Testamento raštuose taip pat atsispindi šis apaštalų vienijimasis. Jis prasideda po to, kai Paulius trejiems metams praslinkus po savo atsivertimo ėjo į Jeruzalę susipažinti su Petru. Petras ir Paulius bent du kartus buvo susitikę Jeruzalėje, o galiausiai abiejų kelias vedė į Romą. Pauliui kelias į Romą sutapo su esmine jo misionija – nešti Evangeliją visoms tautoms ir kurti visuotinę Bažnyčią. Petras, iš Dievo gavęs nurodymą „atverti vartus pagonims“, Romoje rūpinosi iš žydų ir pagonių kilusių – visų tautų krikščionių – Bažnyčios vienybe.

L'Osservatore Romano dėl komunijos klūpant

Birželio 26 d. Vatikano dienraštyje *L'Osservatore Romano* paskelbtas interviu su popiežiaus ceremoniaru prelatu Guido Marini. Pasak jo, atei-tyje popiežiui aukojant Mišias gali tapti įprasta komunija teikti klūpant, o tikintiesiems ją priimti į burną. Benedikto XVI pastoracinės kelionės Pietų Apulijoje metu komunija buvo

dalijama klūpantiems tikintiesiems. Iki 1970 m. liturgijos reformos tokia komunijos dalijimo praktika buvo įprastinė visoje Bažnyčioje. Interviu popiežiaus ceremoniaras atremia priekaištą, esą popiežius nori grąžinti tai, kas buvo iki Vatikano II Susirinkimo. Pasak prelado G. Marini, jau pats išskyrimas „iki Susirinkimo“ ir „po Susirinkimo“ nurodo siaurą „ideologinį įsivaizdavimą“. Anot jo, Bažnyčios lobyne esama seno ir naujo. Ne visa tai, kas nauja, yra teisinga, tačiau tą pat galima pasakyti ir apie tai, kas sena. Pasak prelado Marini, komunijos priėmimas klūpant geriau išreiškia Kristaus buvimą Altoriaus sakramente, ugdo pamaldumą ir slėpinio suvokimą. Anot jo, šiuos aspektus „šiandien reikia neatidėliojant pabrėžti ir iš naujo atrasti“. Pirmenybės teikimas šiai komunijos priėmimo formai neprieštaruoja komunijos priėmimui stovint. Popiežiaus ceremoniaras sakė, jog Benediktui XVI rūpi pabrėžti šiandienos liturginio šventimo tęstinumą su praeityje Bažnyčios gyvenimą formavusia liturgija. Pasak jo, tęstinumo principas yra visuomet lemiamas kriterijus siekiant suprasti Bažnyčios kelių laikų tėkmėje. Prelatas ceremoniaras taip pat paaiškino, kad todėl Benediktas XVI nuo šventųjų Petro ir Pauliaus iškilmės vėl nešioja tokį palijū, koks buvo įprastas iki Jono Pauliaus II pontifikato. Jau nuo Verbų sekmadienio popiežius naudojo popiežiaus Pijaus IX graikiško kryžiaus formos pastoralą, atitinkantį ankstyvąją Romos tradiciją. Jonas Paulius II naudojo sidabrinį Pauliaus VI pastoralą su krucifiksu. Pasak ceremoniaro, tai, kad Benediktas XVI pasirinko Pijaus IX pastoralą, nereiškia grįžimo į praeitį, bet liudija tęstinumą ir įsišaknijimą tradicijoje. Prelatas G. Marini sakė, kad liturginių rūbų ir reikmenų atveju lemia ne jų senumas, bet jų grožis ir iškilumas. Popiežiaus ceremoniaras interviu nesakė, ar Benediktas XVI ateityje aukos Mišias taip pat pagal senąją liturgijos praktiką, numatytą dokumentu *Summorum pontificum*

(Benediktas XVI to nėra daręs savo pontifikato metais).

Žinia Pasaulinės turizmo dienos proga

(KAP, KAI) Popiežiškoji migrantų ir keleivių sielovados taryba birželio 23 d. paskelbė dokumentą, skirtą Pasaulinei turizmo dienai, kuri bus minima rugsėjo 21 d. Dienos tema „Turizmas klimato kaitos iššūkių akivaizdoje“. Ši tema gvildinama ir paskelbtajame dokumente. Jame primenama, kad ir Vatikane – viename svarbiausių pasaulio turizmo centrų – imtasi veiksmų, padedančių taupyti energiją ir mažinti šiltnamio efektą skatinančių dujų išmetimą. Popiežiškoji migrantų ir keleivių sielovados taryba teigia, kad šimtų milijonų po pasaulį keliaujančių turistų judėjimo reiškinys prisideda prie augančių kuro sąnaudų ir atmosferos užterštumo. Tai prisideda prie kitų žmogaus veiksmų, neigiamai veikiančių aplinką ir klimatą. Vatikano dokumente pateikiama Biblijos ištraukų, kuriose galima išvelgti sąsajų su dabartiniais ekologiniais žmonijos klausimais. Biblijoje gėris tapatinamas su vešlia gamta bei gyvybe, o blogis su chaosu ir dykviete. Dokumente rašoma, kad tenka kovoti su egoizmo ir puikybės padariniais visuomenėje, siekiant grąžinti pirminę kūrinijos darną. Ypatingas šios kovos matmuo – gebėjimas toliaregiškai mąstyti apie būsimąsias kartas, kurioms teks paveldėti žemę, perdėto vartotojiškumo atsisakymas. Popiežiškoji migrantų ir keleivių sielovados taryba ragina į šiuos iššūkius atsiliiepti „atsakomybės etika“. Šis pasiūlymas taikomas ir turistams, kurie raginami būti „žemės bičiuliais“, rinktis paprastus ir gamtai artimus laisvalaikio praleidimo būdus. Ekologiškam turizmui būdingas mokėjimas apsiriboti, atsispirti savinimosi ir vartotojiškumo beprotybei. Turi rasti kultūra, puoselėjanti pagarbą aplinkai – džiaugsmingo paprastumo, pirmiausia nepraeinančių dalykų vertinimo kultūra.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008, „Bažnyčios žinios“